Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

KRISLAI

128 Metai Amerikos Himnui.
Jo Autorius.
Mūsų Šalis 1814 ir 1942 Metais.
Stalingradas Tebesilaiko.
Įsidėmėtini Žodžiai.
Rašo **R. Mizara**

Vakar, rugsėjo 14 dieną, sukako 128 metai Amerikos himnui — **Star Spangled Banner.**

Kaip pati mūsų respublika, taip ir mūsų himnas gimė kovose; jis gimė kare su britais.

Mūsų himno žodžių autorius yra **Francis Scott Key.** Jis buvo karininkas. Jis parašė Star Spangled Banner būdamas priešo nelaisvėje.

Būdamas priešo šarvuotlaivyj, Francis Scott Key matė, kaip jis, priešas, leido iš kanuolių ugnį į Fort McHenry, prie Baltimorės.

Tačiau net ir didžiausieji bombardavimai negalėjo pataikyti Amerikos vėliavai ir rytmetį, auštant, Key pamatė ją plevėsuojančią. Didžiai sujaudintas, uždegtas meile savo kraštui, Key ten pat parašė dainą, kurią greit po to dainavo veik visi krašto žmonės.

Prieš vienuoliką metų Jungtinių Valstijų Kongresas paskelbė "Star Spangled Banner" šalies himnu.

Tuomet, kada gimė mūsų himno žodžiai, Amerika išgyveno baisius pavojus. Atrodė, kad ši šalis karą praloš; atrodė, kad priešas laimės ir ši respublika vėl pataps kitos šalies kolonija.

Ir tuomet, kaip ir šiandien, buvo daug tokių, kurie ragino su užpuoliku taikytis, jam pasiduoti, nes, girdi, karas visvien bus prakištas.

Tačiau, ačiu tam, kad buvo tokių patrijotų, kaip Francis Scott Key, visoki taikstytojai negalėjo nieko padaryti; žmonės kovojo ir mūsų kraštas laimėjo.

Šiandien Jungtinės Valstijos išgyvena nemažesnį pavojų, kaip 1814 metais. Atžagariai, **šiandien pavojus mums yra kur kas didesnis.**

Mūsų likimas yra glaudžiai sujungtas su likimu kitų laisvę ir taiką mylinčių kraštų. Tik bendrai visoms šalims išvien kovojant, bus galima sunaikinti mūsų krašto ir visos žmonijos priešą, hitlerizmą.

Dėl to reikia burtis aplink mūsų žvaigždėtai dryžuotą vėliavą. Mes privalome jungtis į tautinę vienybę, pasiaukoti, daugiau dirbti, remti karo pastangas, kovoti prieš visokius vidujinius mūsų krašto priešus, — prieš izoliacininkus, prieš fašistus, hitlerininkus. Ir mes laimėsime! Išsipildys himno autoriaus žodžiai:

And the Star-Spangled Banner in triumph shall wave
O'er the land of the free, and the home of the brave!

Pasaulis nėra matęs tokių baisių, tokių didelių mūšių, kokie šiandien verda prie Stalingrado. Savo didumu, savo griežtumu jie perneša ir 1941 metų mūšius ties Maskva.

Bet Stalingradas vis tebesilaiko! Laisvę mylinčioji žmonija dar vis lengviau gali atsikvėpti. Ji gali lengviau atsikvėpti dėlto, kad tūkstančiai SSSR didvyrių negirdėtu herojizmu gina miestą.

Kai vienas spaudos korespondentas užklausė leit. Liudmilos Pavličenkaitės, kaip ji jautėsi nušovusi pirmą vokiškąjį nacį (iš viso ši didvyrė nušovė jų 309), tai viešnia atsakė:

—Jaučiausi taip, kaip jūs jaustumėtės užmušę nuodingąja gyvatę... Šaudydami užpuolikus vokiečius, mes saugojame žmonių gyvybes.

Tai kiekvienam anti-naciui įsidėmėtini žodžiai.

No. 216 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antradienis, Rugsėjo (Sept.) 15, 1942 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII. Dienraščio XXIV

Anglų ir Sovietų Orlaiviai Vėl Smogė Priešų Miestam

Šimtai Anglijos Orlaivių Triuškino Bremeną, o Sovietų Lakūnai Bombardavo Prūsus ir Vengriją

London, rugs. 14. — Praeitą naktį šimtai Anglijos orlaivių sprogdino ir degino Bremeną su jo prieplaukomis, submarinų statyklomis, orlaivių fabrikais ir kitais svarbiais kariniais pastatais; užkūrė daug gaisrų ir smarkių eksplozijų. 19 anglų orlaivių negrįžo iš to žygio.

Pirmadienį iš ryto Anglijos orlaiviai vėl pleškino karinius nacių punktus šiaurvakarinėje Vokietijoje.

SOVIETŲ ORO ŽYGIS

London, rugs. 14. — Praeitą naktį nutilo radijo stotys Budapeste, vengrų sostinėj; o pirmadienį iš ryto buvo sustabdytos Berlyno radijo stotys.

United Press ir Associated Press, amerikiečių žinių agentūros, skelbė, kad, tur būt, Sovietų orlaiviai vėl bombardavo tuos fašistų miestus.

New Yorko radijas pirmadienį prieš pietus pranešė, jog sovietiniai orlaiviai atakavo Rytų Prūsus ir Budapestą.

(Budapesto radijas sakė, kad šiuo atveju raudonieji lakūnai nemėtę bombų į Budapestą, bet tyli apie kitus Vengrijos miestus.)

Siaučianti Didelė Kova Atlanto Vandenyne, Sako Naciai

Vokiečių komanda jau kelintą dieną kartoja per radiją, kad nacių submarinai ir orlaiviai įnirtusiai atakuoją didelį būrį prekinių talkininkų laivų, kuriuos lydi kariniai Amerikos ir Anglijos laivai. Naciai pripažįsta, kad talkininkai nepaprastai gerai ginasi, bet, girdi, vokiečių submarinai per dienas medžioją anglų ir amerikiečių laivus. Tebeverda didis jūrų mūšis, kaip teigia nacįai.

4 Svarbios Organizacijos Gina Komunistų Rinkimų Teisę

Albany, N. Y., rugs. 14. — Šiandien aukščiausias valstijos teismas pradėjo svarstyt Amerikonų Legiono skundą - reikalavimą uždraust Komunistų Partijai dalyvaut rinkimuose su savo kandidatais New Yorko valstijoje.

Komunistų rinkimų teisę gina Arthur Garfield Hays, atstovas Amerikos Pilietinių Laisvių Sąjungos: Emanuel Block iš Nacionalės Advokatų Gildijos; Arthur Madison, atstovas Harlemo Advokatų Sąjungos, ir A. J. Isserman nuo Nacionalės Konstitucinių Laisvių Federacijos. Tiesioginis komunistų kandidatų advokatas yra oJseph R. Brodsky.

Gubenatorius Lehman yra išsiuntinėjęs telegramas įvairių vietų valdininkams, uždrausdamas varžyt komunistų rinkimines teises bei terorizuot piliečius, kurie savo parašais parėmė komunistų kandidatus į valdvietes.

Vichy Grūs Francūzus Vokietijon į Verstinus Darbus

Vichy, Francija, rugs. 14. — Pierre Lavalio valdžia "nepriklausomoj" Francijos dalyj įvedė verstinus darbus visiem vyram nuo 18 iki 50 metų amžiaus ir visom moterim nuo 20 iki 30 metų.

Įsakyta fabrikantam pirmadienį gatavai sudaryt grupes darbininkų. Suprantama, kad daugelis jų, ypač mechanikai, bus greitai išsiųsti Vokietijon į verstinus darbus.

Fašistiniai Vichy Francijos laikraščiai ir radijas įspėja prisitaikyt prie Hitlerio reikalavimų, jei norima, kad vokiečiai nepradėtų griežčiau elgtis su dar "nepriklausomais" francūzais. Čia primenama kartotinas nacių reikalavimas persiųst Vokietijon kuo daugiausiai išlavintų būtiniems darbams francūzų.

Amerikos Karinė Gamyba Pakilo 350 Procentų

Camden, N. J. — Nuo japonų užpuolimo ant Perlų Uosto iki šiol tiek pakilo karinė Amerikos gamyba, jog dabar pagamina 350 procentų daugiau karo pabūklų negu pirm to, sakė Donald M. Nelson, pirmininkas valdiškos Karinės Gamybos Tarybos. Bet tai dar negana, ir kariniai darbai turi būt juo labiau pasmarkinti, kaip teigė Nelson. Jis gyrė darbininkų bendradarbiavimą su samdytojais, kad tatai labai paspartina karo įrankių dirbimą.

Ankara, Turkija. — Sovietų šalininkai išvertė nacių karinį traukinį iš bėgių ties Fillipopoliu, Bulgarijoj.

SOVIETŲ LAKŪNAI BOMBARDAVO IR RUMUNŲ SOSTINĘ

Berlyno radijas pirmadienį pranešė, kad Sovietų lakūnai bombardavo Bucharestą, Rumunijos sostinę, ir atakavo Ploesti žibalo versmes ir fabrikus. Naciai pasakojo, kad raudonieji orlaiviai, girdi, mažai nuostolių ten padarę.

(Žiniomis iš talkininkų šaltinių, sovietiniai lakūnai tą pačią naktį bombardavo rytinę Vokietiją ir Vengriją.)

PO NAUJŲ METŲ IMS ARMIJON IR TĖVUS

Asbury Park, N. J. — Generolas Lewis B. Hershey, vyriausias drafto direktorius, kalbėdamas valstijiniame suvažiavime Amerikonų Legiono, pareiškė, jog 1943 m. bus šaukiami armijon ir tie vedę vyrai, kurie turi vaikų.

Skaičius tinkamų karui vyrų nėra gana didelis, "net jeigu jie būtų imami armijon nuo 18 iki 50 metų amžiaus, atsimenant, jog apie 33 procentai pašauktų pasirodo netinkami karinei tarnybai," kaip sakė generolas Hershey.

Bulgarijos Makedonai Išžudė Daug Fašistų Valdininkų

London. — Gyventojai Bulgarijos provincijos Makedonijos darė pasimojimą užmušt fašistinį bulgarų vidaus reikalų ministerį P. Gabrovskį, bet nepavyko. Tapo areštuota daugiau kaip 100 nužiūrimų sąmokslininkų prieš Gabrovskį ir kitus valdžios narius.

Švedų telegrafas pranešė iš Sofijos, Bulgarijos sostinės, kad išsiveržė kruvinas makedonų sukilimas ir tapo užmušti visi naciški valdininkai keliuose nedideliuose miestuose.

Hitlerininkai siunčia savo slaptosios policijos agentus į Bulgariją medžiot sukilėlius ir sabotažninkus, kurie paskutiniu laiku vis smarkiau veikia prieš fašistų Aši. Kai kuriuose Bulgarijos miestuose įvestas karo stovis prieš maištininkus.

Sakoma, kad Sovietu orlaiviai numeta sukilėliams ginklų ir amunicijos.

BREMENAS JAU 100 KARTŲ BOMBARDUOTAS

London. — Su paskutiniu savo žygiu prieš Bremeną anglų lakūnai viso jau šimtą kartų šiame kare bombardavo tą svarbų Vokietijos uostą ir fabrikų miestą.

Vokiečiai, Kentėdami Didžiulius Nuostolius, Užėmė Vieną Stalingrado Punktą; Kitur Prakišo

Mozdoko Srityj, Kaukaze, Naciai Priversti Trauktis Atgal; Sovietai Kirto Jiem Smūgius ir Centraliniame, Voronežo ir Leningrado Frontuose

Maskva, rugsėjo 14. — Smarkiausia rinktinė vokiečių kariuomenė su naujais pastiprinimais ir tūkstančiais tankų ir orlaivių smigikų, įnirtusiai šturmuodama, užėmė vieną apgyventą vietą į pietų vakarus nuo Stalingrado, bet sovietiniai kovotojai atmušė nuolatines priešų atakas į vakarus nuo to miesto.

Naujausias Sovietų pranešimas teigia, kal sovietiniai kariai išgrūdo laukan vokiečius prasiskverbusius į apsigynimo pozicijas į pietų vakarus nuo Stalingrado.

Pirmesnis Sovietų pranešimas sakė, jog raudonarmiečiai tris kartus durtuvais išmušė hitlerininkus iš vienos apgyventos vietos į vakarus nuo Stalingrado, kol, galų gale, fašistai su dideliais pastiprinimais vėl užėmė tą vietą; bet sovietinė kariuomenė paskui iš naujų pozicijų atrėmė visas desperatiškas vokiečių atakas.

KAUKAZO FRONTE NACIAI STUMIAMI ATGAL

Mozdoko srityje, į pietus nuo Tereko upės, raudonarmiečiai sunaikino dar batalioną vokiečių pėstininkų ir 26 tankus ir stumia priešus atgal. Naciai mažu-pamažu traukiasi atgal iš kalnų, kuriuose jie nukentėjo didžių nuostolių.

30 ATAKŲ VIENA PO KITOS

Vokiečių maršalas Fedor von Bock per 24 valandas padarė 30 didelių atakų į vakarus ir pietų vakarus nuo Stalingrado; naciai turėjo milžiniškų nuostolių, bet niekur abelnai nepralaužė sovietinių linijų.

IŠTAŠKYTA DVI ITALŲ DIVIZIJOS

Raudonoji žvaigždė, Sovietų armijos organas, rašo, jog raudonarmiečiai sudliekė dvi italų divizijas, kurios buvo perėjusios per Dono upę linkui Stalingrado. Tūkstančiai italų buvo užmušta ir pavojingai sužeista ir pusantro tūkstančio nelaisvėn paimta.

Į pietų vakarus nuo Stalingrado liko nušluotas vokiečių pulkas ir sudaužyta 40 priešų tankų ir 24 trokai su kariuomene.

Raudonarmiečiai atmetė atgal į senąsias pozicijas eilę vokiečių tankų ir pėstininkų, kurie buvo įvarę kylį į sovietinę liniją į pietų vakarus nuo Stalingrado.

MIRTINA SOVIETŲ GVARDIEČIŲ DIDVYRYBĖ

Hitlerininkai įnirtusiai atakavo vieną strateginę kalvą į šiaurių vakarus nuo Stalingrado. Kada kitaip nebuvo galima atmušt priešų, tai rinktiniai raudonieji gvardiečiai, apsikrovę rankinėmis granatomis, patys metėsi po smarkiai bėgančiais nacių tankais. Taip, patys žūdami, jie sunaikino eilę priešų tankų, bet vokiečių ataka, galop, tapo atremta.

SUNAIKINTA DAR ŠIMTAI VOKIEČIŲ ORLAIVIŲ

Sovietų lakūnai, pavieniai veikdami, per tris savaites sunaikino 51-ną vokiečių orlaivį ir kirto skaudžius smūgius priešų tankų eilėms.

Viena grupė sovietinių orlaivių per dieną turėjo 22 kautynes su nacių orlaiviais, nušovė žemyn 22 vokiečių orlaivius ir sužalojo aštuonis. Sekančią dieną ta pati grupė raudonųjų lakūnų turėjo 19 oro kautynių; numušė žemyn 14 Hitlerio orlaivių ir, atakuodama priešų stovyklą, sunaikino dar 15 orlaivių ant žemės. Trečią dieną tie patys Sovietų orlaiviai 14 kartų kovėsi su priešų orlaiviais ir nušovė žemyn 12 jų orlaivių, sužalodami dar septynis.

Per savaitę sovietinės oro jėgos viso sunaikino 415 vokiečių orlaivių. Sovietai tuo pačiu laiku neteko 281-no orlaivio.

KRUVINIAUSI MŪŠIAI VISOJ ISTORIJOJ

Izviestija, Sovietų vyriausybės laikraštis, sako:

"Dar niekada visoje karų istorijoje nebuvo tokių įnirtusių, nuolatinių ir kruvinų mūšių, kaip kad dabar Stalingrado fronte."

(Berlyno radijas pasakoja, kad vokiečiai įsiveržę į pietinę Stalingrado dalį ir šturmavę daugelį sovietinių miesto aptvirtinimų; o dideli būriai nacių orlaivių dieną ir naktį bombarduoją Stalingradą, padarydami didžius gaisrus. Berlynas pirmadienį skelbė, kad vokiečiai, girdi, užėmę vieną kalvą šiaurvakarinėje dalyje paties Stalingrado miesto. — Niekas nepatvirtina hitlerininkų pagyro, būk jie įsibriovę į patį Stalingradą bent vienoje vietoje.)

SOVIETAI ATAKUOJA NACIUS VOLCHOVO FRONTE

Raudonoji Armija ne tik atlaikė naujai atimtas iš vokiečių pozicijas Volchovo upės fronte, į pietų rytus nuo Leningrado; raudonarmiečiai patys tęsia ofensyvą prieš nacius, stengdamiesi apvalyt nuo jų geležinkelį einantį iš Maskvos į Leningradą per tą sritį.

IŠDAUŽYTA VOKIEČIŲ ATAKA VORONEŽO FRONTE

Ištisa nacių divizija su 100 tankų pradėjo ofensyvą vakarinėje pakrantėje Dono upės į pietus nuo Voronežo. Sovietai sunaikino 2,000 vokiečių, o likusius atmetė atgal. Kitame sektoriuje jie nugalėjo hitlerininkų pasipriešinimus, permetė juos atgal per vieną upę ir įsiveržė į pakraščius vienos apgyventos vietos.

Centraliniame fronte į vakarus nuo Maskvos sovietiniai kovotojai atėmė iš vokiečių vieną aptvirtintą punktą, sunaikino 18 vokiečių tankų ir užmušė daugiau kaip 1,000 jų karių.

Baltijos Jūroje sovietinės jėgos nuskandino vokiečių transporto laivą 10,000 tonų įtalpos.

UŽKLUPO NACIUS MURMANSKE

Sovietų marininkai staiga iš užnugarės šturmavo vokiečių linijas pajūryje, šiauriniame Murmansko fronte; durtuvais nukovė 200 nacių, sunaikino 11 didžiųjų pakrantės kanuolių ir susprogdino du amunicijos sandėlius ir vieną maisto sandėlį.

Sovietų Kariai Tiksliai Puolė po Tankais ir Sunaikino 12 Jų

Maskva. — Šešiolika sovietinių gvardiečių su bombomis šoko tiesiog po važiuojančiais nacių tankais į šiaurių vakarus nuo Stalingrado; sunaikino 12 tankų, nors ir patys žuvo.

Managua, Nicaragua. — Tapo suimta 13 asmenų, tarp jų ir tūli atgaleiviai generolai, kaipo fašistų suokalbio vadai, siekę nuverst dabartinę valdžią.

Raudonieji Lakūnai Sužalojo Budapesto Geležinkelio Stotį

Ankara, Turkija. — Atkeleiviai iš Vengrijos pranešė, jog Sovietų lakūnai bombomis dviem atvejais labai sužalojo svarbiausią geležinkelio stotį Budapeste, Vengrijos sostinėje.

Maskva, rugsėjo 14. — Priešpietinė Sovietų žinia šiandien teigia, kad tapo atmušti visi fašistų šturmai į vakarus ir pietų vakarus nuo Stalingrado.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Every day except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President — Jos. Weiss
Secretary Treasurer — J. Gasiunas
Editor — Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$6.00
Canada and Brazil, six months	$3.25

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Naikina Hitlerio Jėgas

Kada Anglijos ir mūsų šalies vyriausybė dar tik ruošiasi karui prieš hitleriškas govėdas, tai tuo laiku Raudonoji Armija kruvinose kovose, sugabiai veikdama prieš galingesnes ir tvirčiau ginkluotas priešo jėgas, naikina Hitlerio karo mašiną. Sovietų Sąjungos frontas virto tuo malūnu, kur malama ir permalama Hitlerio "neįveikiama armija."

Sovietų Sąjungos Informacijų Biuras paskelbė, kad nuo gegužės 1 dienos iki rugpjūčio 31 dienos, 1942 metais, tai yra, **per keturis mėnesius,** Raudonoji Armija sumušė arba sunaikino **73-ris priešo divizijas, jų tarpe 54-rias vokiečių divizijas.** Dalis tų priešo divizijų neteko iki 75%, o dalis buvo visai išnaikinta. Jeigu skaityti diviziją po 18,000 kareivių, tai Raudonoji Armija sumušė 1,314,000 priešų armiją.

Raudonoji Armija iš savo pusės panešė taip pat didelius nuostolius, nes 42 Sovietų pėstininkų divizijos ir 25-kios brigados labai nukentėjo, tai yra, apie 800,-000 raudonarmiečių.

Tokios yra baisios kovos Sovietų Sąjungos ir jos priešų fronte, kur jau antri metai didvyriški raudonarmiečiai ir kiti Sovietų šalies piliečiai kaunas dėl visos žmonijos laisvės, kad kartą ant visados parbloškus hitlerizmą ir jo barbariškus sėbrus.

Partizanai Sunaikino 5,500 Priešų

Per pastaruosius tris mėnesius Sovietų partizanai Charkovo, Poltavos ir Suma srityj sunaikino 5,000 hitlerininkų kareivių, 214 jų policininkus, 104 nacių kvislingų, 52 automobilinius sunkvežimius su karo reikmenimis, 8 gazolino tankus, 3 garvežius, 40 gelžkelių ir plentų tiltų, 7 amunicijos sandėlius ir užminavo 92 kelius.

Sovietų partizanai, didvyriškai kovodami priešo užnugaryj tuo daug gelbsti Raudonajai Armijai fronte. Hitlerio razbaininkų gauja negauna rodos kovoj prieš partizanus. Stalino miesto srityj naciai siūlo išdavikams po 4,000 markių ir 250 žemės akrų už išdavimą partizanų. Nedaug atsiranda išdavikų, kuriuos partizanai baudžia, kaip ir hitlerininkus.

Vadų Kalbos ir Antrasis Frontas

Mūsų šalies prezidentas pasakė kalbą, kuri daug vilties suteikė visiems, kurie trokšta greičiau ir stipriau veikti prieš vyriausias Ašies jėgas Europoj. Jo kalba įliejo vilties, kad antrasis frontas prieš Hitlerį yra ruošiamas.

Po to Anglijos premjeras Churchill taip pat sakė kalbą. Jis pareiškė, kad anglų, amerikiečių, kanadiečių ir francūzų žygis prie Dieppe suteikė pamokų ir jį seks galingesni žygiai prieš Hitlerį Europoj. Jis nesigailėjo gražių žodžių Sovietų Sąjungos vadui J. Stalinui ir kovingai Raudonajai Armijai. Jis sakė, kad Jungtinių Tautų vieningumas bus įrodytas darbais.

Jau veik penkiolika mėnesių kai viena Sovietų Sąjunga grumiasi prieš visas hitlerizmo ir jo talkininkų razbaininkų jėgas. Ji jau paaukojo milijonus gyvasčių savo piliečių, daugybę miestų ir pramonės centrų, kad mes galėtume tinkamai prisirengti karui. Per tąjį laiką Anglija ir Jungtinės Valstijos pilnai pasiruošė smūgiui prieš mūsų priešą.

Antrasis Frontas Sudaužytų Nacius

Kaip hitlerininkai bijosi antrojo fronto, paliūdija kiekvienas jų išstojimas. Kada Raudonoji Armija pradėjo puolimą Rževo srityj, tai Hitleris generolą Von Bettner permetė lėktuvu iš Kaukazo fronto į Rževo sritį. Tas Hitlerio generolas, perimdamas komandą, išleido į armiją atsišaukimą, kur tarpe kitko sako:

"Mes neturime prileisti to, kad mūsų Fuehrer (Hitleris) dabartinėmis sprendžiamomis dienomis būtų priverstas šturmines divizijas atitraukti iš pietų fronto, kad pagelbėti čia mums."

Tas pareiškimas aiškiai pasako, kad Hitlerio rezervai išsisėmę, kad jis priverstas iš vieno fronto mesti armijos dalis į kitą, kad ten pataisyti padėtį. Jeigu generolas Von Bettner bijo, kad Raudonosios Armijos atakos ant 70-ties mylių fronto nepriverstų Hitlerį atitraukti jo divizijas iš pietų (Stalingrado) fronto, tai aišku, kokioj padėtyj atsidurtų Hitleris, jeigu Anglija su savo keturių milijonų armija dabar jį užkluptų Francijoj, Belgijoj, Norvegijoj ir kitur.

Pas Lenkus ir Pas Lietuvius

"Vilnis" rašo:

"Lenkų katalikų laikrašty 'Przewodnik Katolicki' (28 d. rugp.) to laikraščio redaktorius A. Marczynski rašo:

'"Pasėkoje Roosevelto - Churchillo - Molotovo konferencijos, tarp kitko, buvo 'ful understanding on the urgent task of creating a Second Front in Europe in 1942'.

'"Už sudarymą antro fronto pasisakė vice-prezidentas Wallace, Wendell Willkie, Wm. Green, Philip Murray ir daugelis kitų.

'"Tačiau žiūrint akimis 'Nowy Swiat' (lenkų pilsudskininkų laikraštis), jie yra demagogiški agitatoriai...

'"Šalininkais antro fronto taip pat yra generolas Sikorskis, generolas Somervell ir dar keli tuzinai generolų — amerikonų, anglų, lenkų, o be to, ir visi Rusijos generolai."

"Šiomis dienomis, kaip žinoma, kategoriškai pasisakė už antrą frontą ir generolas Stilwell.

"Ar dar neužtenka generolų, kurie sako tą patį, ką sako plačiosios minios, darbo unijos ir jų vadai?

"Tas pats lenkų katalikų laikraščio redaktorius toliau rašo:

'"Labai nepatriotiškai skamba ta nuolatinė 'Nowy Swiat' kova prieš Lenkijos valdžią (Sikorskio vadovaujamą), prie Rusiją ir prieš koncepsiją antro fronto. Ypač tas neleistina dabar, kada vokiečiai stovi prie Stalingrado vartų, kada jie iriasi Kaukazan..."

"'Nowy Swiat' yra lenkų reakcininkų pilsudskininkų laikraštis. Tokią jau poziciją antro fronto klausimu, kaip 'Nowy Swiat,' pas lietuvius užima 'Naujienos,' 'Vienybė,' smetoninė 'Dirva' ir anti-semitiškas 'Keleivis.'

"'Keleivio' N-ry 36 (rugsėjo 2 d.) štai kaip spiaudoma prieš antrą frontą:

'"Lietuviški ruskeliai iš 'Vilnies' ir 'Laisvės' nuolat zurza, kad esą reikalinga atidaryti naują frontą prieš ašį. Žinant tų litvorusų norus, apetitus ir siekius, lengvai galima įžiūrėti kur jų šuniukas yra pakastas ... Jei 'Vilnies' ir 'Laisvės' 'demokratai' labai nori prieš ašį naujo fronto, tai tegul prašo ir reikalauja savo tėvo Stalino, kad jis kuo greičiausiai atidarytų naują frontą prieš japonus..."

"Liežuvio palaidumu ir politiniu chuliganizmu 'socialistai' pralenkia net pilsudskinių reakcionierių 'Nowy Swiat'."

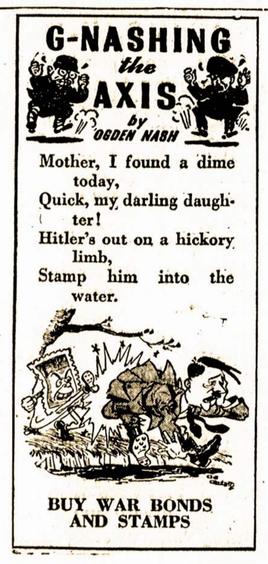

DIPLOMATAI AMERIKOJE, KURIE TARNAUJA HITLERIUI

Mūsų šalis yra demokratijos šalis. Hitlerio agentai ir jo sėbrai tą Amerikos laisvę išnaudoja kenkimui Amerikos ir jos talkininkių karo laimėjimui. Kad taip yra, užtenka tik keletą faktų privesti.

Finliandija yra maža šalis, o ji buvo įsteigusi savo konsulatus kiekvienoj prieplaukoj, kiekviename didesniame mieste, kur tik gaminami ginklai ir amunicija. Aišku, kad tie Finliandijos konsulai, jų štabai ir namai buvo priešo šnipų lizdai. Ir kada Amerikos vyriausybės įsakymu su rugpjūčio 1 diena tie konsulai buvo uždaryti, tuojau sumažėjo Hitlerio submarinų veikla Amerikos pakraščiais. Aišku, kad iš tų šnipų lizdų buvo teikiamos žinios apie išplaukiančius laivus.

Hitlerio Apmokamas "Profesorius"

Mr. George Merry, dienraščio "P. M." bendradarbis per keturias dienas rašė minėtame dienraštyje iš Washingtono apie **diplomatus,** kurie tarnauja mūsų priešams.

Veinas iš jų yra **Edgar L. G. Prochnik,** buvęs Austrijos atstovas Jungtinėse Valstijose. Kada Hitlerio gaujos, 1938 metais, pavergė Austriją, tai jos atstovai kitose šalyse, kaip tai Sovietų Sąjungoj ir Anglijoj kėlė protestą prieš Hitlerį.

Bet Washingtone buvęs Austrijos atstovas Edgar L. G. Prochnik jokių protestų nekėlė, bet greta su Austrijos vėliava iškėlė ir Hitlerio vėliavą su svastika. Tuo jis parodė, kad jo jausmai yra su Hitleriu.

Mr. Geo. Merry rašo, kad Edgar L. G. Prochnik, iki pat Jungtinių Valstijų karo paskelbimo hitleriškai Vokietijai, gaudavo iš Vokietijos iždo algą, kaipo "atsistatydinęs" atstovas. Ar jis dabar gauna algą iš Hitlerio, per Šveicarijos atstovybę, kuri Jungtinėse Valstijose atstovauja Vokietijos reikalus, neteko patirti.

Edgar L. G. Prochnik pasikalbėjime su Vengrijos atstovu, po to, kaip Hitlerio gaujos pavergė Austriją, tarpe kitko sakė: **"Mano širdis buvo tuščia nuo pradžios Austrijos respublikos, tai yra, 1918 metų, iki garbingųjų dienų 1938 metų, kada Adolfas Hitleris išlaisvino mano šalį."**

Šis jo pareiškimas aiškiausiai parodo, kad tai yra hitlerininkas. O vienok jis laisvai gyvena mūsų šalyj ir dar važinėja po miestus su prelekcijomis. Georgetown Universiteto Užsienio Skyrius pasisamdė poną Edgar L. G .Prochniką, kaipo profesorių dėstymui istorijos. Aišku, kaip tokis asmuo "dėsto istoriją."

Dar daugiau, Mr. Geo. Merry rašo, kad Prochnik dažnai rengia Washingtone visokius balius, "cocktail pares," kuriose dalvauja žymūs asmenys ir ten skleidžiama pikta propaganda prieš Angliją ir ypatingai Sovietų Sąjungą. Ir jis pareiškia:

"Didžiuma amerikiečių nesupranta, kad tokios prieš mūsų talkininkus pasakos daugiau žalos padaro, —pasakos, skleidžiamos asmenų, turinčių vardą Washingtono socialiame gyvenime, kurie tikrumoj veikia pagal Goebbelso įsakymą, negu bombos aktyvių sabotažninkų."

Ir autorius mano, kad mūsų sostinėj kol kas yra tikra Mecca Ašies propagandos agentų veiklai.

Lietuviškų Hitlerininkų Veikla

Panašiai veikia ir lietuviški hitlerininkai. Kada Lietuvoj įsikūrė tarybinė santvarka, tai Smetona ir jo pasekėjai rado "prieglaudą" pas budelį Hitlerį. Lietuviai hitlerininkai pilniausiai buvo nacių globojami. Hitlerininkai leido jiems per Breslau radio stotį vesti anti-semitinę ir anti-sovietinę propagandą, leido jiems lietuvių kalboj laikraštį, organizavo juos, vienus išsiuntė į Ameriką vesti nacių propagandą, o kitus suorganizavo į šturmininkų būrius, kurie išvien su hitlerininkais užpuolė Lietuvą ir ten žudo mūsų tėvus, brolius, seseris ir gimines!

Į Jungtines Valstijas atvykę, hitlerininkai nesnaudė. Jie važinėjo su prakalbomis ir kurstė lietuvius prieš Sovietų Sąjungą, Amerikos talkininkę. Jie, kaip kunigas Prunskis, dirba redakcijose ir rašo pronacinius straipsnius. Jie organizavo fondus, kaip ir Lietuvių Tautinis Pašalpos Fondas (Smetonos), kuris tik 2 dienos pirm Hitlerio užpuolimo ant Lietuvos buvo suorganizuotas, bet užsiregistravo siųsti pinigus į Hitlerio Vokietiją. Ir nepaisant, kad dviem dienom vėliau Hitleris užpuolė deginti Lietuvą ir žudyti žmones, kad mūsų prezidentas Rooseveltas tuojau pasmerkė Hitlerį ir pasižadėjo remtį Sovietų Sąjungą, jie organizavo Smetonai maršrutą po lietuvių kolonijas, kurstė lietuvius prieš Sovietus, rinko aukas ir pasiuntė į hitlerišką Vokietiją $867.93 iš Amerikoj surinktų aukų!

O ką jau kalbėti apie lietuvių pro-nacišką spaudą, kuri su pagelba Hitlerio agentų, kaip Prano Ancevičiaus, diena iš dienos skleidė ir dar tebeskleidžia nacių propagandą, kursto lietuvius prieš Sovietų Sąjungą ir kartu prieš mūsų prezidentą ir jo vyriausybę, kuris ir kuri išvien su Sovietų Sąjunga kariauja prieš barbarišką hitlerizmą.

Buvę Smetonos atstovai leido visokius aplinkraščius neva informuodami Amerikos žmones apie Lietuva. Jie medžiagą ėmė iš Hitlerio laikraščių, nacių priešsovietinę propagandą ir Amerikoj skleidė, kaipo "faktus."

Visa ši pro-nacių kampanija turi tikslą kenkti Jungtinių Tautų bendradarbiavimui, kenkti mūsų kåro laimėjimui, skaldyti Amerikos piliečius, ardyti mūsų vienybę, kenkti gerai ir sparčiai ginklų gamybai ir tuo būdu padėti Hitleriui. Labai laikas pastoti kelią visai tai hitleriškai "diplomatijai."

D. M. Š.

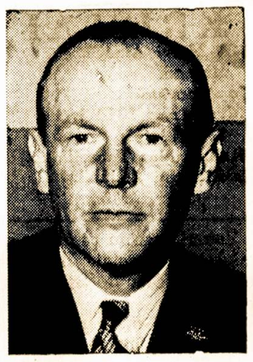

Associated Press Žinių agentūros prezidentas Robert McLean; prieš šią įstaigą yra užvesta valdiška byla, kaltinant, kad AP yra monopolistinė įstaiga; Federuotoji Spauda, Chicago "Sun" ir kiti laikraščiai daro didelį spaudimą, kad byla būtų laimėta, kad AP aprūpintų žiniomis visus laikraščius, kurie tik sutinka užsimokėti tam tikrą nustatytą metinę mokestį.

Taip Tai Taisykliškai

Mokinys:— Kiek kainuos sutaisymas mano automobiliaus?

Garažininkas: — O ką jam reikia taisyti?

Mokinys: — Aš nežinau.

Garažininkas:— Penkiasdešimt du doleriai ir šešiosdešimts centų.

Ne Jai Priklausąs Kreditas

Nina:— Jurgis del manęs yra kreizė.

Lina: — Nesisavink sau kredito už tai. Jurgis jau buvo kreizė pirmiau negu jį pažinai.

Apsisprendimai.

Marytė: — Aš esu apsisprendžiusi neištekėti iki nebūsiu 30 metų amžiaus.

Katrytė: — O aš apsisprendžiau nebūti 30 metų amžiaus iki neištekėsiu.

DAR VIENA PAČIOS KALTĖ

Kai kada ženybinio gyvenimo nepasisekimas paeina ir nuo to, kaip teko patirti, kad pati turi namus užlaikyti ir dirbtuvėje dirbti.

TRYS ALKOHOLIO LAIPSNIAI

Svaigalas yra išgama: pirmiausia būna draugas, paskui apgavikas; o po tam priešas.

— Sena patarlė

Skirtingi Išėjimai

— Kuomet vyrui ką nors sakai, tai per vieną ausį jam įeina, o per kitą ausį išeina, — piktai pastebėjo pati.

— O kuomet moteriai ką nors sakai, tai per abidvi ausis jai įeina, o per burną viskas greit išeina.

Atviras Kavalierius.

Margarita (švelniu meilumu): — O kada tu pirmiausiai patyrei, kad mane taip labai myli?

Kavalierius (atviru teisingumu):— Nuo to laiko, kuomet užgirdau žmones kalbant, kad tu esi labai negraži ir be smegenų.

KĄ JOSIOS TĖVAS PADARĖ

— O kaip mano tėvas elgėsi, kuomet paprašei mano rankos? — su dideliu nekantrumu teiravosi meilužio jauna ir trokštanti ištekėti mergina.

— All right, — atsakė meilužis.

— Tas labai mane džiugina! — sušuko jinai.

— Bet aš taip negalėčiau sakyti, kiek tas liečia mane. Pirmiausiai jis nenorėjo apie tai nei klausyti.

— Ar tu jam pasakei, kad turi sutaupinęs penkis tūkstančius dolerių?

— Taip, pabaigoj, kuomet niekas kitas negelbėjo.

— Yes, yes: o ką jis tuomet darė?

— Ką darė? Pasiskolino. — Šaltai pareiškė kavalierius.

Sufiksino **Prof. Krienas**

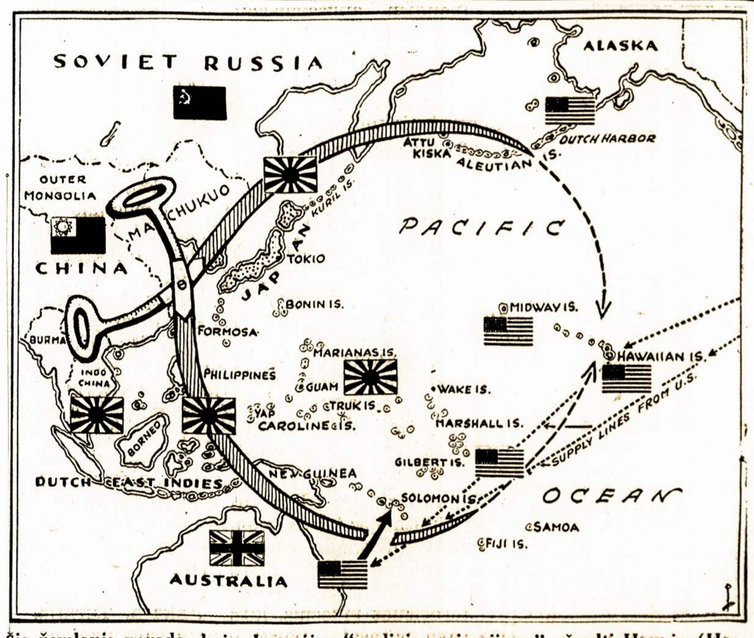

Šis žemlapis parodo, kaip Japonijos "replinis pasimojimas" užpulti Havajų (Hawaiian) salas pradėtas perkirsdinėti, — pavyzdžiui Saliamono salose, kuriose Jungtinių Valstijų karinės jėgos užėmė tulas strateginškas salas.

Iš Vilniaus Praeities

(Keli Istoriniai Bruožai)

Rašo K. V.

(Pabaiga)

Tiktai kitą rytą Vilniuje buvo sužinota, kad naktį iš birželio 11 į 12 (23 į 24) prancūzų kariuomenė, vadovaujama paties Napoleono, ties Kaunu persikėlė per Nemuną. Pasakojama, kad tą žinią į Vilnių atnešęs kažkoks kanclerio Rumiancevo tarnautojas, grįžęs iš pirmųjų pasienio sargybos linijų.

Tą pat naktį Aleksandras iš Vilniaus išvyko į savo kariuomenę. Netrukus paskui jį išvyko su visa svita ir jo ministeriai.

Nuo tos valandos ir prasidėjo garsioji kova tarp dviejų pirmųjų pasaulio valdytojų, būtent tarp Napoleono ir Aleksandro. Vilniuje pasiliko tiktai karo ministeris Barklai-de-Tollis, kaip vyriausiasis vadas, kariuomenės išskirstymo įvairiomis kryptimis prižiūrėti, ir civilinis gubernatorius Lavinskis, kaip miesto ir gubernijos valdytojas, armijos aprūpinimo maistu patikrinti.

Tuo pat metu buvo įsakyta atvykti pas carą šiems bajorų vadams: Sulistrovskiui, kunigaikščiui Liubeckiui ir Rokickiui, kurie sudarė vyriausiąją maisto tiekimo komitetą, ir Tomui Vavžeckiui.

Kitą dieną prasidėjo įvairių pulkų žygiavimas, prireikė daugybės arklių, į įvairias vietas buvo siunčiami kariniai ir civiliniai pareigūnai. Prasidėjo didelis judėjimas. Vilniaus gyventojai pamatė, kad jų miestas virto pirmuoju svarbiausiųjų tuo metu karinių žygių ir įvykių centru. Visi vakarais užsidarydavo namuose ir butuose, visi rūpinosi susidaryti maisto atsargas ir visi manė, kad kruvinos kautynės turės vykti arti miesto — ir tuo būdu baigsis netikrumo ir laukimo nuotaika.

Po kiek laiko mieste pasklido žinia, kad Aleksandras ryžosi pasitikti prancūzus ties Švenčionimis, tačiau niekas, išskiriant tik tuos, kurie buvo arčiausia prie Aleksandro asmens, nežinojo, kad jis ketino pastoti Napoleono armijai kelią stovykloje ties Drisa. Po pirmadienio judėjimas Vilniuje nuolatos didėjo.

Pagaliau, birželio 15 (27) d. svarbiausioji rusų armija pradėjo trauktis, o prancūzai vis labiau artėjo prie Vilniaus. Nuo pat ryto ligi vakaro ir per visą naktį įvairiomis gatvėmis, nuo Pohulianko Antakalnio linkui, greitai ir kiek galėdami tvarkingai žygiavo rusai kareiviai. Tą naktį Vilniuje niekas nesumerkė akių, ypačiai Trakų, Domininkonų, Šv. Jono ir Pilies gatvėse.

Triukšmo gatvėse nebuvo, vyriausybės buvo įsakyta kariuomenei žygiuoti tyliai, bet ir toje tyloje ginklų žvangėjimas, arklių kanopų ir kareivių batų garsai, kartais dalinių vadų komandos jaudino ramius miestiečius, kurie tamsoje, su naktiniais drabužiais, tik mėnulio ir žvaigždžių apšviesti, stovėjo prie uždarytų langų, stebėdami prasidedančios dramos prologą. Ryto sulaukus, judėjimas sumažėjo, o 7 valandą užėjo net ir tikrosios tylos valandėlė.

Aštuntą valandą ryto nuo Trakų vartų link Pilies vartų Antakalnyje tomis pat gatvėmis ėmė traukti paskutinieji rusų armijos ariergardo daliniai, generolo kunigaikščio Šachovskio vadovaujami. Priešakyje greitai žygiavo šauliai, kuriuos karininkai ragino skubėti, kad priešas jų neužkluptų siaurose miesto gatvėse.

Dešimtą valandą ryto Šnipiškių priemiesčio gyventojai pamatė įspūdingą ir įbauginusį juos reginį. Kazokai, lydimi dviejų lauko artilerijos baterijų, padegė maisto sandėlius, kurie buvo paruošti rusų armijai. Tuo pat metu suliepsnojo ir Žaliasis tiltas, kuris iš vakaro buvo apraišiotas šiaudais ir aplaistytas derva. Tiršti dūmų debesys ėmė kilti aukštyn ir aptraukė apylinkę nuo Šnipiškių ligi Kalvarijos kalvų.

Tuo tarpu vietos gyventojai, vos tik išsikraustė rusų kariuomenė, sudarė sargybą prie miesto rotušės, o Vilniaus magistrato nariai, kartu su miesto prezidentu (burmistru) Tomu Reizeriu, su Vilniaus apskrities bajorų vadu Antanu Liachnickiu, prie kurio prisiplakė dar keletas bajorų, turėjusių mieste mūro namus (Mykolas Roemeris, Juozas Kosakovskis ir kt.), nuvyko į Pohulianką — įteikti miesto raktų prancūzų imperatoriui Napoleonui Bonapartui. (Iš "K-ros")

Vyriškai

— Ar jisai sutiko savo nelaimę taip, kaip vyras?

— Visiškai taip. Jis suvertė visą kaltę ant savo pačios.

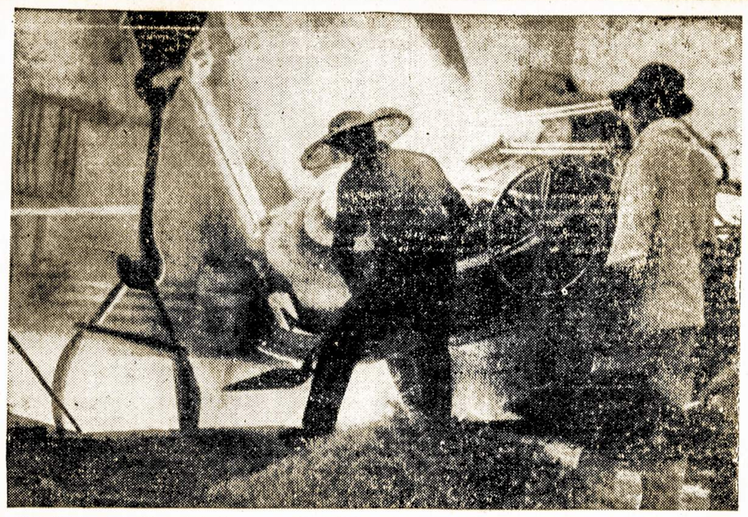

Chiniečių geležies fabrikas netoli laikinosios Chinijos sostinės Chungking dirba be paliovos, nepaisant didelių iš oro puolimų, kuriuos daro Japonijos bomberiai.

SKAITYTOJŲ BALSAI

Gerb. Redakcija:

Keletas dienų atgal mačiausi su vienu iš Lietuvos Atstatymo Bendrovės direktorių, kuris manęs klausė, ar aš girdėjau, kad Jono Dumčiaus byla jau užsibaigusi? Aš direktoriui atsakiau, kad man apie bylos galą teko skaityti lietuviškuose laikraščiuose. Mano atsakymas, matyti, direktorių nustebino, nes jisai klausė manęs, kokiuose laikraščiuose aš apie bylą skaičiau ir maždaug, kada apie tai buvo rašyta. Aš jam atsakiau, kad apie Dumčiaus bylos galą skaičiau "Vienybėj," "Laisvėj" ir kitur kur, maždaug gale vasario, ar gal kovo mėnesyj.

"Iš karto man net kvapą atėmei, nes aš negalėjau įsivaizdinti, kas apie Dumčiaus bylą išdrįso laikraščiuose paskelbti. Advokatas William J. Drake prašė Atstatymo Bendrovės advokatą C. Cass uždrausti direktoriams kam nors apie tai pasakoti," aiškino man direktorius.

"Kame dalykas?" užklausiau savo pažįstamą.

Ir štai visos paslapties istorija. Pasirodo, kad Dumčiaus bylos nuosprendžiu neužganėdinti advokatai William J. Drake ir Constantine R. Jurgėla, pasikvietė talkon kitą advokatą, su kurio pagalba paduota apeliacija prieš teisėjo Carew nuosprendį. Bet kodėl iš to buvo daroma paslaptis, mano draugas negalėjo man išaiškinti..

Mums yra žinoma iš laikraščių, kad advokatas William J. Drake yra kandidatu į kongresmanus Jamaica apskrityje. Jo reikalų vedėjas adv. Constantine R. Jurgėla lietuviškuose laikraščiuose skelbia, kad adv. Drake runija tikslu gynimo lietuvių reikalų Amerikoje. Kodėl lietuviai ant sykio pasijuto laisvoje Amerikoje nuskriaustais, gal tiktai vienam advokatui Jurgėlai težinoma.

Kaip ten nebūtų, kokį laiką tam atgal adv. William J. Drake atsilankė pas Atstatymo Bendrovės direktorių advokatą A. Cass ir jam padarė sumanymą tikslu sustabdymo apeliacijos prieš Dumčiaus bylos nuosprendį. Kadangi apeliaciją padavė ne adv. W. J. Drake, o kitas advokatas, tai adv. Cass į tai padaręs pastabą, kad jam neparanku su p. Drake tartis, nes ne jisai apeliaciją padavė.

Pagaliaus adv. Drake antru kartu atsilankė pas adv. Cass, bet ne vienas, o su padavusiu apeliaciją advokatu. Adv. Alvin Cass, išklausęs advokatų sumanymą, davė žinią Bendrovės direktoriams. Sako, direktoriai atsisakę iš karto su Dumčiaus advokatais derėtis, bet tarp savęs pasitarę, galų gale sutikę taikintis. Susitaikinta, kad Dragūno sulaikytus banke pinigus paliuosuoti, o Dumčiaus bylos apeliaciją sustabdyti.

Vienas dalykas aišku, kad apie šitą bylą išgirdę, advokato W. J. Drake oponentai rambės prieš - rinkimų kampanijoj jau jam neduos.

Bevardis.

Naujos Europos Kūrėjas

Ėjo nutukęs prūsas, ėjo susąlęs, galvą nuleidęs. Paskui jį sekė dar labiau nudriskę, peralkę išgirtieji Hitlerio šunsriteriai, pašnabždoms maldaudami pasigailėti jų gyvybės.

— Ar žinote, kas jus sumušė? — paklausė vertėjas nusiminusį majorą.

— Žinom, rusai...

— Taip. Bet buvo ir lietuvių.

— Lietuvių?

— Ko gi šitaip nustebote?

Majoras žvalgėsi ir ilgai tylėjo.

— Lietuvoje, netoli Šaulen, aš esu buvęs 1915 metais. Geri žmonės lietuviai, skaniai lašinius išrūkyti moka...

Majoras šyptelėjo, bet pastebėjęs visų veiduose piktą rimtą, nuleido akis.

— Vadinasi, jūs tarnavote kaizerio kariuomenėje — paklausė jo komandierius R.

— Tuomet aš buvau leitenantas.

Ir nusigręžęs į langą staiga pridūrė:

— Daugiau aš į jokius klausimus nebeatsakinėsiu.

Tačiau po pusvalandžio majoras vis dėlto atsakė. Pasirodė, kad netoli Šiaulių, prūsas, tuomet dar špicbukas leitenantas, buvo nusižiūrėjęs sau dvarelį. Net jo dėdės su medchenem buvo suvažiavusios, tačiau neišdegė. Už tai dabar trumpą laiką Lietuvoje pabūvojęs, nužudęs ne vieną nekaltą žmogų, sudeginęs miestelius ir kaimus, buvo sau nusižiūrėjęs dar gražesnę vietą Lietuvos žemėje. Darant kratą buvo rasta daugelis majoro fotografijų. Ir štai prieš mūsų akis gulėjo nuotrauka, kurioje majoras sėdėjo su savo pačia ir jaunesniuoju broliu, spėjusiu atvykti į Lietuvą ūkio "administruoti" ant Nevėžio kranto. Antroj nuotraukos pusėje moteriška rašysena vokiškai buvo užrašyta: laukiam tavęs, Bernardai, greit sugrįžtant į šią gražią vietelę amžinajai mūsų laimei.

— Nieko sau naują Europą kuriat.

Prūsas tylėjo, slėpdamas nuo mūsų pykčiu degančias akis. Jis dabar puikiai žinojo, kad nebegrįš prie Nevėžio kranto, suprato, kad nebeteks jam valgyti lietuviškų lašinių ir šaudyti į lietuvius, kurie praeidami pro šalį prieš jį kaip vergai nenusiims kepurės.

Artinasi jau laikas — bus galas jiems visiems!

Jonas Kovas.

(Iš "Tiesos")

COLLINSVILLE, ILL.

Mirė Antanas Gudeliauskas

Rugpjūčio 22 dieną, nuo širdies ligos čia pasimirė Antanas Gudeliauskas. Buvo apie 56 metų amžiaus. Iš Lietuvos paėjo — Trakų apskr., Aukštadvario valsčiaus, Butkiškių kaimo.

Į šią šalį Antanas atvyko 1907 metais, į Du Bois, Pa. 1912 metais persikėlė į Collinsville, Ill., ir čia išgyveno iki mirties. Dirbo anglių kasyklose ir priklausė progresyvėje mainierių unijoje.

Per 28 metus priklausė SLA 159 kp., ir nuo pat susitvėrimo — LDS 122 kuopoj. Pastarąją kuopą Antanas pagelbėjo suorganizuoti. Ilgus metus abiejose šiose kuopose ėjo pareigas finansų sekretoriaus. Organizacijos reikalai jam visuomet buvo pirmoje vietoje. Dėlto taip rūpestingai prižiūrėdavo, kad nariai nesusispenduotų dėl mokesčių nepasimokėjimo. Būdavo, pats nuvyksta į namus ir iškolektuoja duokles. Per eilę metų šiose abiejose kuopose tėra susispendavę tik du nariai ir tai ne iš sekretoriaus kaltės.

Velionis Antanas visuomet prisidėdavo darbu ir aukom pažangiajame judėjime. Per daugelį metų buvo nuolatinis "Vilnies" skaitytojas. Buvo didelis laisvamanis ir tvirtai nusistatęs savo įsitikinimuose. Bet jam mirus jo žmona pasikvietė evangelikų kunigą, kuris prie Antano karsto pasakojo tą, į ką jis gyvas būdamas netikėjo, nei girdėti nenorėjo.

Buvo draugiško būdo ir gražiai sugyveno su visais. Tą liūdija daugybė gėlių vainikų nuo organizacijų, giminių ir draugų. Privatiškamę gyvenime buvo darbštus ir kantrus. Su pirmąja žmona buvo persiskyręs, bet dukrelę Adelę išleido aukštesnį mokslą, ji dabar profesionalė slaugė. Jai užbaigti mokslą pagelbėjo jau vedęs antrą žmoną. Už tokį tėvišką pasiaukojimą Antanui priklauso didelis kreditas.

Rugpjūčio 25 dieną į Antano laidotuves prisirinko pilnutėlė graboriaus Kassly koplyčia atiduoti jam paskutinį patarnavimą ir palydėti į amžino poilsio vietą. Palaidotas ant gražaus kalnelio Šv. Jono kapinėse.

Paliko dideliame nuliūdime moterį Marijoną, dukterį Adelę ir žentą Antaną Daukšus, Grand Rapids, Mich.; sesutę Oną Vankevičienę, brolius Juozą ir Motiejų ir daug kitų tolimesnių giminių.

Ilsėkis, Antanai, šaltoje šios šalies žemelėje! Mes likusieji turėsime sunkiau dirbti, kad užpildžius tą spragą, kurią tu palikai.

S. Gudeliauskienė.

Newark, N. J.

Išleistuvės Abiejų.

Šiomis dienomis įvyko išleistuvės, surengtos Aldonai Yuodeikaitei, kuri išvyko su savo jaunu draugu leitenantu Walteriu Skestaičiu Dėdės Samo tarnybos reikalais. Ši porelė vedus gruod. mėn. 1941 m. Už kelių savaičių jaunasis Walteris išėjo į armijos tarnybą ir už 10 savaičių kantraus ir sunkaus mokinimosi, pasiekė antro leitenanto laipsnį. Kelios savaitės atgal buvo parvykęs pas tėvelius ir jauną žmonelę ant 10 dienų.

Prieš išvažiuosiant į tolimą Georgia valstiją, buvo jiems suruoštos išleistuvės, per jos giminaitę Mildred Jamison-Stensler, kur susirinkus per apie 3 tuzinus svečių, gerų jų draugų, tapo sukelta Sovietų Sąjungos kovotojams $30.00.

Nors grupė svečių gal smulki buvo, tačiau visi gerai suprato reikalą šios sunkios kovos, kurioje ir šie abu jaunuoliai randasi ir gausiai parėmė finansiškai. Jaunasis leitenantas Walteris nemano pasiganėdint tik šiuo laipsniu. Jis mano siekt pirmo leitenanto ir dar aukščiau. O jis turi tam gabumų ir mokslo aukštosios mokyklos prieš ėjimą. Visi jiems linkėjo gerų pasekmių išvykstant į Georgia, nugalėt priešus ir sveikiems sugrįžti vėl pas mumis. Žemiau telpa aukavusių vardai.

Po $5.50: Walter Skestaitis (jaunuolio tėvas) ir Walter Tyliunas. Po dolerį: E. Baziliauskienė, M. Vitkus, C. Anuškis, S. Mikionis, J. Paukštaitis, P. Casper, Anna Janush, Frank Daukšys, Jr., Leitenantas Walter Skestaitis, Jr., J. Stenionis, A. Glambert, A. Kvederas, J. ir K. Yuodeškai, Klara Stasiuliukė, Eva Žilinskas, Elsie Skestaitis; K. Žukauskienė 75c. Po 50c: S. Tolun, G. A. Jamison; ir A. Janush 25 centus.

G. A. Jamison.

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pirkite bonus ir stampas.

U. S. Treasury Dept.

Nauja Svarbi Brošiūra:

Vokiškieji Grobikai

Mirtinas Lietuvių Kultūros Priešas

PARAŠĖ DOCENTAS K. KORSAKAS

IŠLEIDO DIENRAŠTIS "LAISVĖ"

Surinkta faktai iš daugelio šimtmečių kaip vokiečiai terorizavo Lietuvą norėdami ją užgrobti ir kaip smaugė lietuvių kultūrą užimtuose kraštuose.

Nurodoma trijų šimtų metų Lietuvos kovos su vokiečiais kryžiuočiais. Vokiečių okupacija Lietuvoje pereito Pasaulinio Karo metu ir jų žvėriškas užpuolimas ant Lietuvos šiuom karu.

Tai svarbiausias istorinis dokumentas. Būtinai reikalingas kiekvienam lietuviui persiskaityti ir turėti savo namų knygyne.

GERA NUOLAIDA PLATINTOJAMS

Perkantiems nuo 5 iki 10 knygelių
Kaina po 7c. už knygelę

Perkantiems viršaus dešimties knygelių
Kaina po 6c. už knygelę

PUSLAPIŲ 32, KAINA 10c

Prašome tuojau užsisakyti ir platinti šią brošiūrą visur, kur tik yra lietuviškai kalbančių žmonių. Ją platindami stiprinsite lietuvių dvasią kovai prieš hitlerizmą, kaipo prieš mirtiną lietuvių tautos priešą.
Po mažiau pirkdami mokestį galite atsiųsti U. S. pašto stampomis. Tik stampos neturi būt didesnės kainos kaip 10c. ir žemiau.

Kreipdamiesi su užsakymais adresuokite:

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA
427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

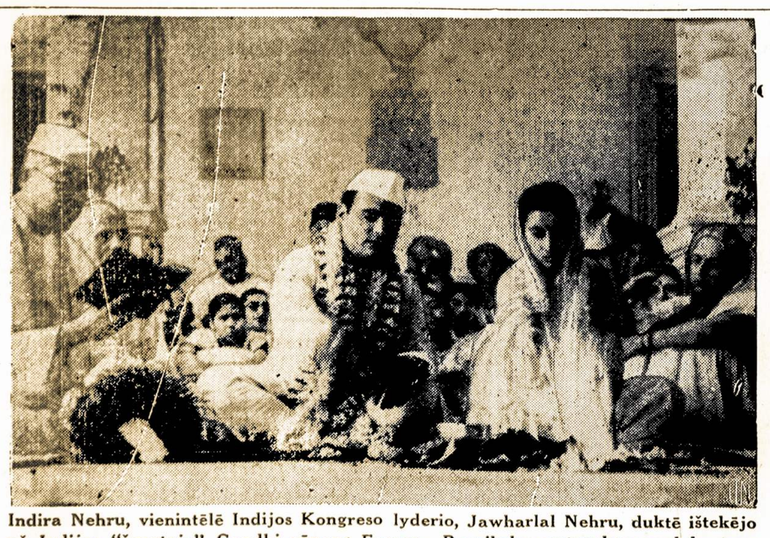

Indira Nehru, vienintėlė Indijos Kongreso lyderio, Jawharlal Nehru, duktė ištekėjo už Indijos "šventojo" Gandhi sūnaus Feroze. Paveikslas nutrauktas vedybų proga. Jaunavedžių tėvai yra įkalinti dėl to, kad jie reikalavo tuč-tuojau Indijai nepriklausomybę duoti.

9-8-42

Mėlyni Kareiviai

7

Apysaka iš Lietuvos Žmonių Gyvenimo per Pirmąjį Pasaulinį Karą

Parašė JULIUS BUTĖNAS

(Tąsa)

Pavežiojus kokią savaitę, vieną dieną privažiavo Seirijus ir norėjo, kaip kasdien, sustoti pasilsėti, arklių pašerti, bet kareivis, kuris visą laiką lydėjo, neleido sustoti, o liepė išalkusiais arkliais važiuoti net iki Lazdijų. Vienas kitas dar mėgino ginčytis, sakyti, kad reikia arkliai pašerti, bet kareivis už tai tik supyko ir parodė šautuvą. Reikėjo — važiavo, tik visiems buvo keista, del ko toks elgesys, kas galėjo atsitikti, gal kas tą kareivį vyresnybei įskundė, kad jis negriežtas ar ką. Tarpusavy įvairias mintis reikšdami, žmonės važiavo į Lazdijus. Iš tolo buvo girdėti patrankų dunksėjimas.

Tik įvažiavus Lazdijuosna — pasigirdo baisus ūžimas ore. Rusų kareiviai, kurių čia buvo pilna, ir žmonės pakėlė galvas aukštyn. Visi stebėjosi. Ore lakstė dideli tarškiantieji paukščiai. Pirmą kartą matydami tokias keistybes, negalėjo susigriebti, kas ten laksto. Tai buvo vokiečių lėktuvai, kurie puolė rusus.

Kareiviai tik siuva į visus šonus. Žmonės šaukia rėkia. Tuoj keistai sugriaudė — sprogo iš dangaus numestos granatos.

Abazą lydėjęs kareivis staiga dingo, užlindo, matyt, kur už mūro. Mieste pasirodė dūmai, ugnis.

— Greičiau grįžkit atgal! — sušuko oficieris, ir žmonės, sujaudinti tokių nepaprastų reginių, kaip beregint apsuko arklius ir — atgal. Išmėtė vežtas avižas, palikdami po puspūdį del savo arklių, nes jau buvo matyt, kad niekas jų netikrins. Pradėjo temti, o šaudymas ko toliau vis tankėjo.

Važiavo kiek galima greičiau, nors arkliai ir buvo pailsę. Vežimuose sėdėti nebuvo galima: kulkos, atrodė, zvimbė viršum galvų. Važiavo tad gulėdami kniūbsti, prisidengę galvas šieno maišeliais ir nusisukę nuo tos pusės, iš kur šaudė.

Burneika dabar jau graudinosi, kad čia pateko. Dabar rodėsi, kad būtų geriau, jei būtų kur toliau nuvarę. Krūtinėj širdis šokte šokinėjo iš baimės ir netikėtumo. Važiuojantieji kai kurie kalbėjo maldas, kad Dievas atitolintų netikėtą mirtį ir dar labiau glaudėsi prie vežimų lentų. Nejuto nė trankymo, nuo kurio galėjo ir dantys išbirti.

— Matyt, vokiečiai supa, — po kurio laiko pratarė netoli Burneikos važiavęs jų sodžiaus Dragūnas. — Žiūrėk, jau kulkos, va, iš šito šono lekia!

— Ana, jau dega! — pasigirdo balsas, ir švysterėjo į padanges kylanti ugnis.

— O gal rusas iš kito šono užėjo?

— Ana, kitam daikte užsiplieskė. Gal miškas!

— Greičiau važiuokim! — šūkterėjo pirmiau važiuojantieji, bet plentu ratams dardant sunku buvo paskutiniesiems išgirsti.

Sutemė visiškai. Danguj nebuvo matyti nė vienos žvaigždelės, todel gaisrų pašvaistės ir nuolatinis ūžimas naktį teikė nepaprasto klaikumo.

Įvažiavę klonin, žmonės suprato, kad tiesiai į juos šaudo. Kulkos zvimbė pro pat ausis, ir vienas kitas arklys jau krito. Kurių arklius užmušė, tie suskubo kitų vežimuosna įsirangyti, o savo viską paliko.

Pirmutiniai sukirtę arklius pabėgo. Burneika su Dragūnu važiavo paskiausiai, nes jų arkliai buvo menkai kaustyti, pamušė kojas ir negalėjo greičiau bėgti. Kai anie pabėgo, kulkos dar patankėjo, ir pirmiau krito Dragūno arklys; po poros minučių Burneikos juodis pradėjo raišuoti — buvo viena koja pašauta. Dar kiek — ir sukniubo.

— Lipkim iš vežimo, — pakuštomis pratarė Dragūnas.

— Tegu kiek nustoja. Kai negirdės tokio ūžimo, gal nustos šaudę.

— Jonai, aš manau, kad jie nenustos. Lipkim kaip galima greičiau. Nusileisim žemyn, tada bus saugiau. Aš lipu — kas bus, tas.

— Palauk dar!

— Lipk, va, čia! — liepė Dragūnas Jonui, nes ir Burneikos arkliai sukniubo. — Pilvais, keturpėsčiom kaip nors nušliaušim žemyn.

Iš ant plento stovinčio Burneikos vežimo abudu išlipo ir, atsargiai šliauždami, nusileido apačion, nes šitoj vietoj plentas buvo aukštai iškeltas. Žemai ir kulkų ne taip baisu. Po kurio laiko jų pusėn jau nešaudė, nes plentu niekas nedundėjo.

Beeidami plento pašaliu, priėjo jiedu plente skylę — būta tilto. Dragūnas, įsidrąsinęs, šmurkšterėjo ir perbėgo kiton pusėn, o Burneika išgirdo rusiškai:

— Neik, stok čia, nes tave užmuš!

Rusų kareivis, kažkaip atsilikęs nuo kitų, čia stovėjo prisiglaudęs prie cementinės sienos ir taip pat, matyt, laukė progos, kad galėtų kur sprukti.

— Kokie neprotingi žmonės, — pastebėjo kareivis Jonui: — Kaip tai galima: atidengta ugnis, o jie lenda atviron vieton. Iš karto gali nudėti.

— Bet jis, rodos, pabėgo.

— Taip, pabėgo. O gal jau... Dievui dūšią atidavęs...

Burneiką šiurpas nukrėtė: koks žmogaus likimas. Čia eini, stengiesi, o štai — kritai, kaip musia, ir negyvas. Jis prisiminė namuose paliktą šeimą, kuri, tur būt, nė nepamano, kad jis galėjo tokiuosna pavojuosna pakliūti.

Kareivis daugiau nekalbėjo, tarytum ką stebėdamas, kažko klausydamas: baisu buvo, kad neišgirstų kur slankioją žvalgai.

Taip su tuo kareiviu Burneika tenai išlindėjo ligi aušros. Šalta buvo, kojas gėlė, bet ir dantis kalenant reikėjo nekrutėti.

Paryčiu šaudymas aptilo. Matyt, katrie pasitraukė.

— Žinai, — vėl prabilo kareivis: — man ir vienu ir kitu atveju blogai. Jei vokiečiai rusus nugalėjo, mane paims nelaisvėn, o jei vokiečiai atsitraukė, tai savieji baus kaip pabėgusį iš fronto, dezertyrą.

— O kažin, katrie atsitraukė? — klausė Burneika.

— Aš manau, kad vokiečiai, nes pavojinga pozicija. Vokiečiai, nepažindami vietos, negalėjo ilgai laikytis prieš mūsiškius.

Saulei pakilus, pradėjo plentu dundėti — eiti, važiuoti. Netrukus pasigirdo nesuprantama kalba. Kareivis ištempė ausis, klausėsi, bet nieko nesakė.

— Ne mūsiškiai? — klausė Burneika.

— Tylėk, — atsakė kareivis, manydamas, kad nori iš jo pasijuokti.

Tuojau po tiltu nusileido du vokiečių kareiviai. Pamatę rusišką kepurę, atkišo šautuvus ir pamojo rankomis lipti aukštyn. Burneika pasižiūrėjo į kareivį, klausdamas, kas daryti: lipti ar ne?

— Reikia eiti, kad liepia, — atsakė rusas ir pats pirmas ėjo.

Jonui, išvydusiam vokiečius, pasidarė baisu. Jis drebėjo, kaip epušės lapas. Net pats baidėsi savo drebėjimo: vokiečiai galėtų pamanyti, kad jis koks rusų šnipas, jei taip bijo, ir galėtų visai blogai padaryti. Anksčiau jis buvo girdėjęs, kad vokiečiai labai žiaurūs, kad jie nelaisvėn nieko neįmą, o vietoje nušauną.

Abudu suimtuosius vokiečiai nusivedė savo būstinėn, per pusę varsto nuo plento. Iš ruso iš karto atėmė šautuvą ir šovinius, iškrėtė visus kišenius. Krėtė ir Burneiką, bet kai įsitikino, kad jis ne kariškis, po kiek laiko paleido, o rusų kareivį kažin kur nuvedė.

Paleistas Burneika nepaprastai apsidžiaugė. Idant vokiečiai vėl neįtartų, nprėjo kur prisiglausti, sustoti kuriuose namuose. Bet kur tik ėjo, visur rado tuščia. Žmonės su gyvuliais išsikraustė miškuosna.

Pravaikštinėjo Burneika ligi vakaro. Vokiečiai — buvo matyt — kažko nerimavo: pėsti ir raiti į visas puses lakstė, pasislėpę iš aukštesnių vietų pro žiūronus stebėjo priekin, rusų pusėn.

— Ar nepriimtum tamista manęs nors šią naktį pernakvoti; kelinta naktis be miego. Labai nuvargęs. — Burneika prašėsi pagaliau sutikto ūkininko.

Žmogus, kiek pažiūrėjęs, sako:

— Gerai, galėtum pernakvoti. Ir aš vienas tik likęs čia namuose. Visa mano šeimyna su turtu išsikraustė miškan, o aš parėjau prižiūrėti, kad kas neišvogtų likusių daiktų, bet kai matau — nėra kam čia vogti. Man taip pat įkyrėjo. Šią naktį šiaip taip išbūsiu, nors pereitą - nakt akių nesudėjau. Reikės eiti kur toliau nuo pozicijos, nes čia, kai pradeda jie muštis, tai negali apsiklausyti. Paskui reikia negyvėliai, sužeistieji nešioti. Tegul juos, vieną dieną jau teko tokio darbo.

(Daugiau bus)

Pittsburgh, Pa.

Įvairios Žinios

Rugsėjo 6 dieną buvo laikytas LDS 160 kuopos susirinkimas nuosavam name, po numeriu 1220 Medley St. Susirinkimas prasidėjo 7 val. vakare. Susirinkimą atidarė pirmininkas K. Kairis. Peršaukus valdybą, pasirodė, kad nesiranda vice-pirmininko ir užrašų sekretoriaus. Jonas Monskis išrinktas sekretoriumi užbaigti šiuos metus. Kuopos komiteto raportai priimti.

Po tam raštininkas pranešė, kad turi įvykti referendumo balsavimas. Duota laiko nariams tą klausimą apdiskusuoti. Kalbėjo pora narių už mokėjimą 10 centų dėl apmokėjimo kariams duoklių, o 19 balsavo prieš.

Po tam perskaityta blanka iš Russian War Relief Ofiso. Parinkta nariuose aukų. Surinkta $5.05. Iš pirmiau buvo surinkta $4.50. Tai viso pasidarė $9.55.

Nutarta surengti vakarienę rugsėjo 27 dieną dėl naudos namo pataisymo. Išrinkta komisija iš šešių narių, kurie surengs vakarienę ir šokius. Susirinkimas užsidarė 9 val. vakare.

Rugsėjo 7 dieną, Labor Day, Pittsburghe nebuvo jokio parado, nes dauguma dirbtuvių nusitarė dirbti. Tai tik krautuvės ir biznio įstaigos, išskiriant saliūnus, buvo uždarytos. Mažuose miesteliuose, kaip New Kensington ir Charleroy, tai buvo paradas, prakalbos ir kalbėjo garsūs kalbėtojai.

Šiemet ir italai North Sidės neturės jokio parado, nes, tur būt, valdžia nepavelino vakare raketus šaudyti. Kitais metais jie apvaikščiodavo Dievo Motinos dieną rugsėjo 8. Tęsdavosi net dvi dienas, su procesija, karūnomis, žvakėmis ir benais. Šiemet tik turės ant stryto bazarą prie bažnyčios, tai ir viskas.

Sunkiai serga Pranas Seblauskas, išvežtas į Švento Jono ligoninę. Jis gavo ligą nuo susirūpinimo. Jo trys sūnūs išėjo Jungtinių Valstijų kariuomenėn. Jam labai gailėjo paskutinio.

Į Angliją išsiųsti šie lietuviai kareiviai: Jos. Ramanauskas, A. Mažeika, P. Kasparas ir P. Vaišis. Į Icelandiją išsiųstas P. Gustis, į Australiją — Antanas Gailus, J. Jesevičius ir J. Kižas.

Apie 20 dieną šio mėnesio kariuomenėn turės išeiti labai daug North Sidės jaunų vyrų. Kai pavaikščioji North Sidės gatvėse, tai gauni labai įdomų įspūdį. Pažiūrėk į langus, tai beveik kas trečias namas įdėtos žvaigždės — išėjo vienas arba du į kariuomenę.

Pasimirė

Rugsėjo 4 dieną pasimirė Jonas Norkus, gyventojas Pittsburgho Soho dalies. Jis buvo narys LDS 143 kuopos. Pittsburghe išgyveno ilgą laiką. Turėjo savo namuką. Paliko moterį ir tris sūnus. Vienas, rodosi, yra kariuomenėje.

D. P. Lekavičius.

Nashua, N. H.

Iš Unijos Veikimo

Mūsų unija turėjo pikniką Labor Day, rugsėjo 7 d. Piknikas buvo visiems unijos nariams veltui, kurie pasiėmė kortas iš unijos ofiso. Publikos galėjo būti virš 3,000. Turėta klemsų, alaus, sodės ir sūrio. Kurie anksčiau atėjo, visko gavo. O kai kurie pavėlavo, tiem trūko kai kurių daiktų.

Apart valgių ir gėrimų, buvo ir programa iš visokių lošimų. Lošimuose laimėtojai gavo dovanas karo stampom.

Šiame piknike buvo matyti daugelis ir mūsų lietuvių. Labai gerai, kad ir mes dalyvaujame. Bet būtų labai gerai, kad lietuviai taip pat dalyvautų ir unijos susirinkimuose, nes iki šiolei visai mažai jų tedalyvaudavo.

Broliai ir sesutės, meskite seną paprotį, kad tegul kiti dalyvauja susirinkimuose, bet mes esame per seni arba nesuprantame anglų kalbos. Kai kurie nusiskundžia, kad valdyba arba pirmininkai yra daugiausia svetimtaučiai, o mūsų lietuvių kaip ir nėra. Bet ką gi norite turėti, jeigu namie sėdite ir nedalyvaujate unijos susirinkimuose ir veikloje? Dalyvaukite susirinkimuose ir kuomet būna viršininkų rinkimai, nominuokit savo žmones, balsuokite už juos, jeigu manote, kad jie geriau vestų unijos reikalus. Tada turėsite ir savo atstovus lietuvius.

Rugsėjo 5 dieną buvo surengta parė dėl unijos Lokalo 405 organizatoriaus L. Gilmet. Jam parę surengė sąmoningi unijistai paminėjimui vienų metų jo darbuotės šiame lokale. Įžanga buvo nelabai pigi, būtent, $2.50. Dalyvavo du šimtai narių ir svečių iš visos apylinkės. Buvo ir šios valstijos gubernatorius ir kiti aukšti valdininkai. Žinoma, šį rudenį bus valdininkų rinkimai, tai dabartiniai valdininkai visur dalyvauja, kad vėl laimėti rinkimus. Dalyvavo ir lietuvis advokatas L. Velička. Jis, mat, darbuojasi už savo draugą į valstijos senatą. Dalyvavo taipgi advokatas Lusey, pirmiau buvęs šio miesto majoras. Buvo daug kalbėtojų, bet nieko gero nepasakė, išskyrus vienas kito pagyrimus.

Iš Lawrence, Mass., organizatoriui įteikė $25 karo boną dovanų.

Vienas iš Unijistų.

Ideališka Pora

— Ar jiedu yra tobula apsivedėlių pora?

— Labai tobula: jisai labai knarkia, o jinai labai kurčia.

—Courtesy Bell Syndicate.

East Orange, N. J.

Bab Žukauskas Jau Armijoj

Mūsų jaunasis Bab rugp. 28 dieną, atsisveikinęs savo mylimus tėvelius, išvyko į Dėdės Samo tarnybą. Nors Dėdė Samas jo dar nereikalavo tiesioginiai, tačiau Bab žinojo, jog jam visgi reikės eiti, anksčiau ar vėliau. Todėl jis, būdamas geru mechaniku, įstojo į orlaivių korpusą, kaipo mechanikas ir šiandien jau atsidūrė Texas valstijoj.

Nors Babis savo amžiumi dar jaunas, vos 21 metų, tačiau jis mūsų judėjime veikia nuo labai jaunučio vaiko. Babis dalyvavo meno-kultūros darbe, kaip geras aktorius, mėgėjas — dainininkas. Be jo nebuvo nei viena operetė sulošta per pastaruosius 6 metus.

Ne tik jis Sietyno Chore nuolat dalyvavo, kaip vadovaujamose rolėse, bet ir LDS 203 kp. buvo geras sportininkas, bolės lošime ir kituose nepavaduojamuose darbuose.

Visi mes linkime jaunam Babiui laimėt ir sugrįžt pas mumis.

Albinas.

SVARBIOS KNYGOS

RAISTAS

Apysaka iš Chicagos lietuvių gyvenimo, dirbančių gyvulių skerdyklose

PARAŠĖ UPTON SINCLAIR

Pataisytas ir papildytas lietuvių kalbon vertimas.

450 Puslapių. Kaina $1.00.

●● ●● ●●

Mortos Vilkienės Divorsas

Puikus vaizdas Amerikos lietuvių gyvenimo.

PARAŠĖ MIKAS RASODA

Apysaka, kur autorius labai gyvai vaizduoja ekonominį, politinį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Puslapių 320. Kaina $1.00.

Nurodoma kaip paprasti darbininkai išsilavina ir patampa visuomenės veikėjais. Kaip biedni bemoksliai išeina aukštus mokslus ir atsiekia profesijas su kitų pagalba, o vėliau būna baisiai nedėkingi savo prieteliams. Vieniems progresuojant, o kitiems tinginiaujant atvykusiems į šią laisvą šalį, prasideda kova šviesos su tamsa. Ji pasireiškė formoje divorso jaunoje šeimoje, kur iškyla daug skandalų.

●● ●● ●●

English - Lithuanian Self - Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuviai, norintieji mokytis anglų kalbos.

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Puslapių 252, stipriais audimo apdarais, kaina $1.50.

●● ●● ●●

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams su Angliškais Paaiškinimais

SUTAISĖ DR. D. PILKA

Kaina $1.00 už egzempliorių. Vasaros sezonu 75c.

●● ●● ●●

"Gyvenimo Saulėleidis"

Pirma Knyga Lietuvių Kalboje apie Numirusių Laidojimą

Parašė ir Išleido Graborius

JOSEPH LeVANDA--LEVANDAUSKAS

300 puslapių, kaina $1.25; vasaros sezonu $1.00.

Kiekvienam svarbu susipažint su sekamais dalykais: Laidojimų istorija, papročiai, apeigos, testamentai, advokatai, teismai ir kiti dalykėliai. Taipgi balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai, taxidermija, koplyčios, kapinės, mausolėjai, deginimai, mirusio tu to pervedimai ir tt.

●● ●● ●●

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Kiekvienas žmogus privalo šią knygą turėti savo namuose. Labai svarbūs patarimai ką daryti susižeidus, staigiai kam apsilobus arba apsirgus kada sunku gauti gydytojaus pagalba.

Ši knyga duoda daug receptų, sulyg kuriais gausite vaistų gydytis pagal nurodymus knygoje.

Kaina $1.00; vasaros sezonu tik 75c.

●● ●● ●●

New Yorko Pasaulinės Parodos Paveikslų Albamas

Būtinai įsigykite šį papuošalą savo namų knygynui. Tai puikiausia padaryta knyga lietuvių kalboje. Trijų spalvų viršeliai; daugybė gražių paveikslų iš Pasaulinės Parodos 1939 ir 1940 mm. Taipgi telpa paveikslai pasauliniai garsių pastatų New Yorko mieste. Yra daug mokslinių informacijų apie naujovinę techniką ir yra skambių bruožų iš Amerikos istorijos.

56 puslapių; kaina 25c; Vasaros sezonu 20c.

●

'Laisvės" Administracija

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

TALKININKŲ LAKŪNAI TRIUŠKINO JAPONŲ ORLAIVIŲ STOVYKLĄ NAUJOJOJ GUINEJOJ

Jung. Tautų Oficialiai Pranešimai

Australija, rugs. 13. — Generolo MacArthuro komanda išleido sekamą pranešimą:

Buna, New Guinea. — Didieji ir vidutiniai mūsų orlaiviai bombanešiai, lydimi lėktuvų kovotojų, keturis kartus smarkiai atakavo čionaitinę japonų orlaivių stovyklą; numetė į ją 26 tonus bombų ir iššovė virš 28,000 šovinių iš kulkasvaidžių ir orlaivinių kanuolių.

Numetus bombas, atakuojantieji talkininkų lėktuvai septynis kartus žemai perskrido virš tos japonų stovyklos, bausdami priešus šūviais iš savo kulkasvaidžių ir kanuolių. **Buvo sunaikinta bent 17 priešų orlaivių ant žemės ir nutildyta visos priešlėktuvinės japonų kanuolės.**

Eksplozijos ir gaisrai, kuriuos talkininkų lakūnai padarė priešų gazolino sandėliuose ir kituose įrengimuose, buvo matomi per 20 iki 30 mylių. Japonų lėktuvai nepasirodė pasipriešint ore, ir tik vienas iš mūsų orlaivių nesugrįžo.

Owen Stanley Kalnai, New Guinea. — Įvyko susikirtimų tik tarp talkininkų ir japonų žvalgų. Vienas iš priekinių mūsų dalinių užklupo priešų žvalgų būrį netikėtai; 20 japonų tapo užmušta bei sužeista, o mūsų nuostoliai buvo visai maži.

New Ireland. — Talkininkų orlaiviai per ofensyvę žvalgybą apšaudė vieną japonų laivą dėliojusį minas, bet nežinia, kiek nuostolių padarė priešam.

Vokiečiai Užėmė Punktą Stalingrado Fronte, bet Tapo Atmesti Atgal Dviejose Kitose Vietose

Sovietų Oficialiai Pranešimai

Maskva, rugs. 14. — Ankstyvas šiandieninis Sovietų Žinių Biuro pranešimas:

Mūsų kariuomenė vedė mūšius su priešais rugs. 13 d. į vakarus ir pietų vakarus nuo Stalingrado, Mozdoko srityje (Kaukaze), taip pat ir Volchovo fronte, Siniavino ruožte. Kitose fronto dalyse nebuvo reikšmingų atmainų.

Per savaitę iki rugs. 12 d. oro kautynėse, ugnim iš priešlėktuvinių kanuolių ir per atakas ant priešų stovyklų buvo sunaikinta 415 vokiečių orlaivių. Sovietai tuo pačiu laiku neteko 281-no orlaivio.

Mūsų kariniai laivai Baltijos Jūroje nuskandino vokiečių transporto laivą 10,000 tonų įtalpos.

Į vakarus nuo Stalingrado įvyko atkaklios kautynės. Vokiečiai padarė eilę atakų, kurios tapo atmuštos. Viename sektoriuje buvo sunaikinta šeši vokiečių tankai.

Į pietų vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė vis vedė atkaklius apsigynimo mūšius. Priešai, atsigabenę naujų atsarginių pastiprinimų, nuolat atakuoja mūsų pozicijas. Viename įveržtų kautynių sektoriuje priešai pažygiavo pirmyn ir užėmė vieną apgyventą vietą.

Per šias kautynes mūsų kariuomenė sunaikino beveik visą batalioną priešų pėstininkų, išmušė iš veikimo bei išdegino apie 40 priešų tankų ir sunaikino 24 trokus ir automobilius, vežusius jų kariuomenę.

Kitame šio fronto sektoriuje sovietinė artilerija ir tankų daužytojai sužalojo 60 vokiečių tankų ir padarė priešams kitų didelių nuostolių.

Mozdoko srityje mūsų kariuomenė per žiaurias kautynes sunaikino 12 vokiečių tankų ir nušlavė apie batalioną jų pėstininkų.

Į pietus nuo Voronežo, vakarinėse Dono upės pakrantėse priešai pradėjo ofensyvą su viena divizija savo kariuomenės ir 100 tankų. Per ataką prieš mūsų pozicijas buvo užmušta bei sužeista 2,000 hitlerininkų.

Kitame sektoriuje vienas dalinys Sovietų kariuomenės perėjo per upę ir per du minų laukus, ir dabar jis kovoja pakraščiuose vienos apgyventos vietos.

Priešai mėgino atsigabent daugiau atsarginių karių trokais ir automobiliais. Sovietinė artilerijos ugnis sunaikino apie 60 jų trokų su kariuomene.

Vienam sektoriuje centralinio fronto sovietiniai žvalgai įsiveržė į priešų linijas ir sudavė jiems skaudų smūgį. Jie ten vien tik užmušė 300 vokiečių kareivių ir oficierių; sudaužė dvi vokiečių mortiras, dvi kanuoles ir 21-ną fortuką; taipgi pagrobė kiekį priešų karinių reikmenų ir suėmė tam tikrą skaičių jų karių.

Maskva, rugs. 13. — Vienoje dalyje vakarinio fronto Sovietų kariuomenė vedė įnirtusį mūšį dėl vienos apgyventos vietos; atmušė visas priešų kontratakas. **Sovietiniai kariai sunaikino 18 vokiečių tankų ir užmušė virš 1,000 vokiečių kareivių ir oficierių.**

KETURIS NUŽUDĖS PATS PRAŠOSI MIRTIES BAUSMĖS

Miami, Fla. — Tulas Vincent Christy prisipažino, kad jis per vieną naktį užmušė keturis žmones; dabar pats prašosi, kad jį tuojau numarintų elektros kėdėje.

Berlyno radijas skelbia, kad nacių submarinai pereitą savaitę nuskandinę 35-kis talkininkų prekinius laivus, 229,500 tonų iš viso.

PABĖGĖLIS IŠ ARMIJOS NUŽUDĖ 2 MERGINAS

Santa Maria, Calif. — Pabėgėlis iš armijos, Robert T. Baily prisipažino, kad jis užmušė dvi merginas ir pavogė jų automobilį. Jodvi buvo priėmusios jį pavėžinti.

Roma. — Italų fašistai skelbia, kad jie ir vokiečiai nuskandinę vieną karinį anglų laivą iš tų, kurie atakavo Tobruką, Libijoj.

Kongresas Svarsto Nustatymą Produktų ir Algų

Washington, rugs. 14. — Įnešta sumanymas Jungtinių Valstijų senatui nustatyt farmų produktų kainas ir darbininkų algas. Pagal prezidento Roosevelto reikalavimą, yra siūloma visiem farmų produktam įvest tokias kainas, kurios prilygtų farmerių mokamom kainom už jų perkamus fabrikinius dirbinius. Iki šiol buvo nusakyta 10 procentų aukštesnės farmų produktų kainos, negu tų fabrikinių dirbinių. Prezidentas teigė, kad farmų kainos jau pakilusios aukščiau 10 procentų virš fabrikinių gaminių.

Prez. Rooseveltas savo pareiškime kongresui Darbo Dienoj sakė, kad jis pats nustatys darbininkų algas, kai bus aprėžtos visų farmų produktų kainos. Jis reikalavo, kad kongresas iki spalių 1 d. išleistų įstatymą apribojimui farmų produktų kainų; o jeigu ne, tai jis pats apribosiąs jas, o paskui ir darbininkų algas.

Dabartinis senatui įteiktas sumanymas siūlo kartu nustatyt ir darbininkam ne aukštesnes algas, kaip kad jie gavo iki rugpjūčio 14 d. š. m.

Spėja, kad Baisi Kova Dėl Stalingrado Bus Greitai Išspręsta

Maskva, rugs. 14. — Sovietų artilerija ir pėstininkai su durtuvais atmuša visas hitlerininkų atakas prieš Stalingradą, ir per paskutines 36 valandas vokiečiai nieko nelaimėjo šiame fronte, kaip rašo United Press.

Vokiečiai buvo įsiveržę į vieną sovietinę poziciją, bet 1,000 jų tapo nukauta, o likusieji išgrųsti laukan.

Amerikietis korespondentas M. S. Handler spėja, kad greitu laiku turės persilaužt baisioji kova dėl Stalingrado vienon ar antron pusėn.

Pirm 36 valandų atgal hitlerininkai užėmė vieną kaimą į pietų vakarus nuo Stalingrado, bet kautynėse dėl to kaimo buvo užmušta 3,000 nacių ir sunaikinta 40 jų tankų ir 24 trokai pilni automatiškų šaulių.

Voronežo srityje sovietiniai kovotojai per dvi dienas užmušė 7,000 vengrų ir sunaikino kelis tuzinus trokų su kariuomene ir tankų.

Maskva, rugs. 14. — Sovietai nieko nesako apie nacių skelbimus, būk jie įsiveržę į pakraštines Stalingrado dalis.

Roma. — Italai sakė, kad anglai iš laivų bandė išlipt į Tobruką, Libijoj, bet, girdi, fašistai atmušę juos.

Cairo, Egiptas. — Talkininkų lakūnai nušovė žemyn šešis fašistų orlaivius; bet veiksmai ant žemės Egipte vis tebėra aptilę.

Pagelbėkit savo tautai pirkdami bonus ir stampas

On Battle Front and Home Front

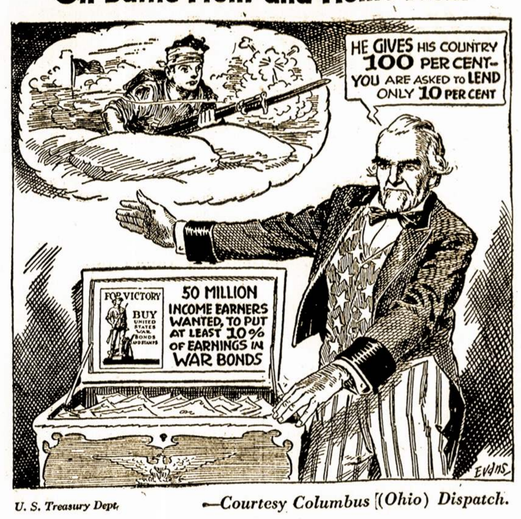

U. S. Treasury Dept. —*Courtesy Columbus (Ohio) Dispatch.*

Hartford, Conn.

Aukos dėl Raudonojo Kryžiaus ir Sovietų Sąjungos, Surinktos Rugpjūčio 30 d., "Laisvės" Piknike

Aukas rinko sekami asmenys: M. Bernotienė su Taraškiene; O. Šilkienė su J. Margaičiu; Mrs. Tumosa (jos užrašinėtojo vardas nepaimta, atleiskite), Meisonienė ir Yurkūnas; L. Žemaitienė ir V. J. Vally.

Po $5 aukojo: Ch. Aksomitauskas, E. Aksamilas ir C. Aksin.

J. Satulioniai aukavo $6.

Po $2 aukavo: M. Ciplijauskas, F. Ivaska, K. Vilkas, A. Ciakis, E. Sautra, J. Jesitas, V. Kelmelis, S. Yerkunas.

Po $1 aukavo: A. Latvin, M. Saliokai, J. Samulėnas, O. Samulėnas, V. J. Valley, L. Žemaitienė, S. Sutkaitienė, J. Strižauskas, J. Svinkūnas, A. Griška, Mrs. J. Nekzantaitis, J. Ambrose, A. Zeikevičia, J. Lukšta, A. Bakevičia, A. Saliuokiūtė, J. Rudminas, Z. R. Yušska, J. Simmons, E. Stružienė, M. Walkis, M. Bernett, J. Kalvaitis, Saliūnienė, J. Berzinskas, Stolgaitis, M. Ramanauskas, T. Točionis, K. Mičuta, T. Ramanauskas, A. Litvinas, V. V. Jokimas, J. Totorėlis, M. Jensonas, V. T. Jokimas, J. Aleksienė, L. Aksin, Mrs. Matas, P. Malasiauskas ir Ramoska.

Po 50c: K. Sabutis, O. Lemezienė, J. Aukščiūnas, P. Atkočiūnas, Ch. Beržauskas, E. Krivinskienė, Zimerman, M. Valevičius, F. Kemežis, J. Pilkauskas, A. Kuptis, A. Ramon, J. Beržinis, M. Ramoškienė, Kalvaitienė, J. Valavičienė.

Po 25c: J. Rekus, A. Šimanskienė, A. Šimanskis, P. Kizevičia, S. Makaveckas, Zimiktavičia, C. Evans, A. Plaga, P. Jesnauskienė.

Lukštienė aukavo 65c; M. Yuskienė 44c; K. Koza 35c.

Smulkiais gauta $9.26. Viso aukų surinkta $100.70.

Visiems prisidėjusiems su aukomis ir aukų rinkikams tariu širdingą ačiu.

W. Brazauskas,
Pikniko Komisijos Pirm.

Kitokios Rūšies Icliai

Mažytis berniukas: — Kokiais būdais būna pagauti lunatikai?

Tėvas: — Su veido pudra, gražiais sijonais ir meiliom šypsenom, mano sūnau.

"Ir atsimink, mano sūnau," mokino tėvas savo žentą, "anksti keliantis vyras valgo savo paties virtus pusryčius."

Waterbury, Conn.

Aukavusių vardai dėl "Laisvės" pikniko, kuris įvyko rugpjūčio 30, Hartforde. Maistu — Brooklyn Baking Co. aukavo 8 tuzinus cup-cakes, 1 duoną su razinkomis. Prospect Dairy V. Visockas aukavo 6 kvortas pieno. M. Svinkunienė aukavo 2 kenus "joyana."

O pinigais aukavo šios ypatos: Charles Besasparis, turintis valgomų daiktų krautuvę, $2.

Po $1: K. Daniusevičius, P. Bokas, J. Strižauskas, V. Yakubonis.

J. Skinzera aukavo $1.50.

Po 50c: Sadula, J. Marshalonis, V. Krasnicskas, S. Wedžiūnas.

Po 25c: A. Antonavičius, M. Grinius.

Riversidės Bekeris aukavo 20c.

Viso — $10.20.

Maistas buvo atiduotas šeimininkėms ant pikniko, o pinigai paduota draugui R. Mizarai.

Mary Meisonienė.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

DETROIT, MICH.

Detroito Moterų Pažangos Kliubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 17-tą, 8-tą val. vakare, Draugijų Svetainėje. Draugės, kurios esate paėmusios blankas aukoms nupirkimui vilnų mezginiam dėl Sovietų, malonėkite jas šį susirinkimą grąžinti, nes mezgėjos rengiasi pradėti smarkiai dirbti. — M. Ginaitienė, Sekr. (216-217)

RIDGEWOOD, N. Y.

Antradienį, rugsėjo 15 dieną, Šapolo-Vaiginio svetainėj, įvyks ALD LD 55 kp. susirinkimas. Svarbus momentas ir daug svarbių reikalų; visi nariai dalyvaukite. Jau rengiamos vakarienės tikietai gatavi. Kad mūsų rengiama pramoga pavyktų, tai visi nariai turime pasidarbuoti. Visi būkite susirinkime. — Narys.

VISI ŠIO KRAŠTO PATRIJOTAI PIRKIM APSIGYNIMO BONUS

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Namo BROOKLYN

Geriausios rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus

Puikūs lietuviško namų darbo kilbasai ir kepta paršiena
Gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai

Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

NOTARY PUBLIC

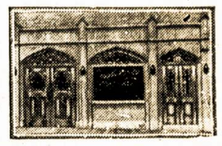

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Clement Vokietaitis
Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasiokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
Stal adresas:

459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI ŠERMENINĖ
(KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—L. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

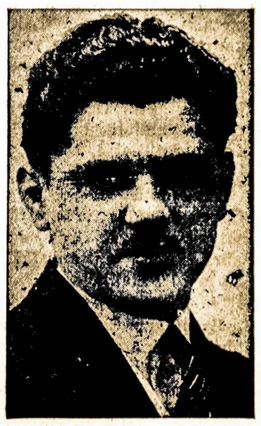

DIREKTORIUS LAIDOTUVIŲ
★ ★ ★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★ ★ ★
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa
Telefonas Poplar 4110

★ LIETUVIŠKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Importuotų ir Vietinių
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
JUOZAS ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Brooklyno Liet. Draugijų Ambulanso Konferencija

Jau yra visiems žinoma, kad ambulansas nupirktas ir Amerikos Raudonajam Kryžiui perduotas. Bet yra šaukiama draugijų atstovų konferencija rugsėjo 25 d., 8 val. vakare, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Prašome visų draugijų atstovus dalyvauti laiku ir išgirsti pilną raportą ir sąskaitą pirkimo ambulanso komiteto.

Draugijų atstovams bus duodama raštiškos atskaitos parnešti draugijoms. Taigi, draugijų atstovai dalyvaukite šioje konferencijoje, prie užbaigimo Brooklyno ir apylinkės lietuvių prakilnaus darbo:

KOMITETAS.

Taip New Yorko Legijonieriai Trempė Piliečių Teises

Komunistų darbuotojai, rinkusieji iš žmonių parašus, vėl apsilankė pas juos po to, kai pas juos landė legijonieriai, kai kuriose vietose dar ir su detektyvais iš vietinės policijos.

Legijonieriai, kaip pasakojo žmonės, nešiojosi gatavus afidavitus ir melu, taipgi aiškiais bauginimais bruko pasirašyti, kad jie atšaukią savo parašus nuo komunistų nominacinių peticijų. Jie piliečiams tikrino, kad pasirašymu komunistų peticijos jie įstoję Komunistų Partijon, priėmę jos principus, turėsią mokėti partijai duokles, būk ta partija turinti ryšius su svetimos šalies valdžia. Kai kur tiesiog grąsinta areštu ar šiaip duota suprasti, būk pasirašymu komunistų peticijų jie prasižengę prieš įstatymus.

Tikrenybėje, yra legalu pasirašyti ant bile kurios partijos peticijų visai nesant jos nariu ir net nepritariant jai. Pasirašymu pilietis tik pareiškia savo sutikimą, kad ta partija būtų ant baloto rinkimuose. Ir niekas neturi teisės kamantinėti už parašą.

Štai keletas iš daugelio pavyzdžių, kuriuos komunistų darbuotojai surado ir raportavo spaudos korespondentams.

Mrs. Francis Morocco, Mechanicsvillėj, Saratoga apskrityje, turėjo atšaukti parašą, nes jos parapijos kunigas grąsino nekrikštyti jos naujagimio.

Joseph Demarco, kaip pasakojo kaimynai (jo paties neradus namie), atšaukė savo parašą, nes bijojo prarasti progą porą savaičių padirbėti pas vietos politikierius, taipgi iš baimės būti socialiai išskirtu iš susiedijos per vietos klebono įtaką.

Angelo Tuccillo sakė, kad jis pasirašant peticiją gerai žinojo, ką daras, bet parašą atšaukė prašomas sergančios žmonos, kuri su ašaromis maldavo neprasikalsti kunigui, kurio ji bijojosi nebegalėsianti prisišaukti ligoje, jeigu bus užpykdytas.

Hudsone, Columbia apskrityje, kada parašų rinkėjas nuėjo pas jauną moterį, Elizą Martin, kuri buvo pasirašiusi peticiją, jos motina dūkrai neleido nei prasitarti, šaukdama ant buvusio komunistams parašo gavėjo:

"Čia buvo policija. Man sakė, ką daryti, aš žinau įstatymą." Tuomi aiškiai parodant, kad jai dalykas buvo melagingai perstatyta, kad šeima buvo bauginta.

Charles Brown, buvęs pasirašęs peticiją, nerasta namie, bet jo žmona pasakė, kad jie turėjo reikalų su pašalpa ir iš baimės, kad ateityje dėl parašo teks nukentėti, atšaukė parašą prasidėjus grąsinimams.

Tačiau ne visur legijonieriams tepavyko gauti atšaukimus. Nežiūrint begėdiškai akyplėšiško brukimo afidavitų po nosimi, žmonės drąsiai atsikirto, kad jie žinojo, ką darą pasirašydami ir kad jie žino savo teises dabar. Kad jie ne tik žino, bet ir kovos už jų apgynimą.

Teisininkai Stojo Kovon

Kova tuo tarpu įsisiūbavus. Laukiant legijonierių reikalavimo išmesti komunistų peticijas svarstymo teisme rugsėjo 14-tą, pas valstijos vyriausio teismo teisėją Bergan, Albany, kas valandą augo organizacijų ir žymių visuomenininkų bei paprastų piliečių protestai prieš Ku-kluksiškas tūlų Legijono šulų metodas.

Pereitą šeštadienį prie protesto prisidėjo virš 50 žymių New Yorko liberalų, Nacionalės Federacijos Konstitucinėms Laisvėms narių. Arthur Garfield Hays, nacionaliai garsus liberalas advokatas, kaipo Civilių Laisvių Unijos atstovas, pasižadėjęs stoti ginti rinkimų teisių įstatymą ir komunistų teisę būti ant baloto.

Už teises komunistams rinkimuose pasisakė ir Nacionalė Advokatų Gildija, taipgi daugelis žymių švietėjų, pavienių teisininkų ir dvasiškių. Gi unijų ir kitų masinių organizacijų pareiškimai plaukė į Albany kas valandą didėjančiame skaičiuje.

Mordecai Bauman, anais metais dainavęs "Laisvės" koncerte, pakviestas svarbiai rolei veikale "Let Freedom Sing" lošti greta paskilbusios aktorės Mitzi Green. Veikalą pradės vaidinti rugsėjo 21-mą, Longacre Teatre, N. Y.

Pradedant 14-tą rugsėjo, Coney Islandas turės savo paskilbusią Mardi Gras savaitę, kuri šiemet jau apvaikščioja 40 metų sukaktį.

Brooklyno Civilinių Apsigynimo raštinė gavo 3,000 liuosnorių pagelbėti Policijos Departmento raportų centruose ir pralavino 500 pirštų nuospaudoms imti technikų.

Seimelio Kalbėtojas Stoja Už Teises Komunistams

Oswald D. Heck, New Yorko valstijos seimelio (Assembly) kalbėtojas, vadovaujantis republikonas, kalbėdamas seimelyje pereitą šeštadienį pasmerkė "visokios rūšies bauginimus" pasirašiusių Komunistų Partijos nominacines peticijas.

Heck pareiškė pilną sutikimą su telegrama, kurią Gubernatorius Lehmanas pasiuntė viršininkams tų apskričių, kur vyriausia pasireiškė parašų davėjų persekiojimas. Telegrama taipgi buvo paskelbta spaudoj žiniai visų kitų valstijos vietų viršininkų ir piliečių.

Gubernatorius Herbert H. Lehmanas pereitą ketvirtadienį savo telegramoj tiems viršininkams pasakė, kad jų pareiga yra "gyvai pravesti" įstatymus, kuriais apsaugoma **"teisės piliečių laisvai išreikšti savo politines pažiūras ir mintis."**

Aukos Vilnų Fondui iš Maspethiečių Bendro Pikniko

Daugiausiai pasidarbavo drgė Kolinowska. Jai padėjo draugės: Petlickienė, Kleižienė, R. Laukaitienė ir A. Kalvaitienė.

Policininkai sudėjo $1.60.

Po $1: Kuligowska, L. Woisiat, Haws, N. Venta, K. Joneliunas, J. Gužas, Milčienė, M. Shmagorienė.

Karvowska 63c; E. Gehricke 45; Bartnik 40c.

Po 50c: J. Bautenbach, A. Lenk, Kalinowska, J. Makarow, Karvowska, Skuchilas, Czarneka, Gilmanas, Virkutis, Drusys, N. N.

Kovalska 35c, Purvėnas 35c ir N. N. 31c.

Po 25c: W. Mažeikienė, Giliewska, Andruškiaviče, W. Volchok, E. Bartnik, Worusievich, B. Gehricke, M. Michalowski, T. Gausys, Jablonska, Žvirblienė, Poliwka, Bukas, Kleckauskas, Grabowski, Brulecki, Silingowski, Lukaszik, Oliesiak, Matris, Boris, Žilinski, Kielczewiski, Kazanecki, E. Markowski, M. Markowski, Dulinska, Bernecka, Baczinska, W. Karlonas, M. Gromskis, Voronecki, Michalowska, Volczek, Demrik, Vermik. Viso $26.59. Smulkių aukų surinkta $3.91.

Nuo Maspetho lietuvių namų savininkų $5. Viso $35.50. Pikniko pelnas $69.50. Viso $105.

Pikniko pasekmingumui daug prisidėjo draugas Kaulinis, kuris su nuosava mašina vežiojo pikniko dalyvius tarpe busų stoties ir pikniko vietos. Mezgėjos visiems dalyviams, o ypač draugui Kauliniui yra labai dėkingos už tokią gražią kooperaciją. Lai mūsų visų bendras darbas greičiaus priartins galą fašizmui.

Mezgėjos.

SUSIRINKIMAI

MOTERŲ ATYDAI.

Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubo ir mezgėjų susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, rugsėjo 17-tą, 8 v. v., 419 Lorimer St., Brooklyne. Bus svarbūs pranešimai iš veikimo mezgėjų, ambulanso pirkimo, rudeninės pramogos, ir kiti reikalai. Kviečiame ir ne nares. — Valdyba.

(216-218)

E. NEW YORK IR RICHMOND HILL

ALDLD 185 kp. susirinkimast įvyks 16 d. rugsėjo, 8 val. vakare, A. Daukanto svetainėj, 948 Jamaica Ave. Nariai, kurie tik galite, malonėkite dalyvauti, nes reikia rengtis prie mūsų metinio bankieto, kuris įvyks 5 d. gruodžio. Kurie dar už šiuos metus neužsimokėję, pasistengkite šiamę susirinkime užsimokėti. — V. Paukštys. (216-217)

REIKALAVIMAI

Reikalinga mergina ar moteris prie namų ruošos darbo, mokanti angliškai kalbėti ir rašyti, reikalinga atsakinėti daktaro telefono pašaukimus. Lengvus skalbiniai, atskiras rūmas ir $45 į mėnesį pradžiai. Dr. Morris Axelrod, 1650 — 77th St., Brooklyn, Tel. Be. 3586.

(216-218)

Reikalingas nusimanąs apie virimą darbininkas. Kreipkitės pas M. Simonavičius, 426 So. 5th St., Brooklyn, N. Y. (212-218)

Reikalingas Superintendent prižiūrėti 20 šeimynų namą, 84 Beaver St., Brooklyn, N. Y. Alga $25.00 į mėnesį, gaus veltui tris kambarius ir elektrą. Pageidaujama, kad galėtų padaryti mažus pataisymus tinkamus mažai šeimynai. Progų dėl pakilimo darbe. Dėl daugiau informacijų telefonuokit Windsor 6-4248.

(215—217)

New Yorko Navy Yard Jau Samdo Merginas

Per 141 metus išbuvęs išimtinai tik vyrų šventove, Brooklyne esąs New Yorko Navy Yard sulaužė savo tradiciją pasamdymu moterų daugeliui tų darbų, kurie lig šiol buvo laikomi "tik vyrų" darbais.

Pirmosios 125 darbininkės jau pradėjo darbą. Aplikacijas padavusių buvo 20,000, iš tų 3,000 praėjo sveikatos ir kitų reikalavimų egzaminus ir laikomos rekorduose iki pašaukimo.

Daug Karių Liksis Nebalsavę

Tik apie 100,000 iš apie 400,000 esančių kariuomenėj New Yorko vyrų galėsią balsuoti ateinančiuose rinkimuose, kaip spėjama sulyg skaičiaus karių balsavimo komisijoj gautų aplikacijų prašant baloto. Kitų 300,000 karių gimnės, pasirodo, nežinojo ar nepaisė paprašyti komisijos, kad pasiųstų aplikacijas jų šeimos kariams. Išpildytoms aplikacijoms sugrąžinti laikas baigiasi 15-tą.

Clifford M. Male, 41 m., Flushing, ištrauktas iš East River prigėręs.

Daugelio Talentų Žmogus

Paul Robeson, garsusis negras dainininkas ir aktorius, pakviestas lektoriumi apie negrų gyvenimą ir kultūrą kursui, kuris bus duodamas per rudens sezoną School for Democracy klasėse, 13 Astor Place, N. Y.

Šešių metų mergiščia Joan Gaillard užsimušė nukritus nuo stogo apartmento, 1784 Amsterdam Ave., N. Y.

-:- MIRĖ -:-

Antanas Puisys, 58 metų amžiaus, gyvenęs 386 Grand St., Brooklyn, N. Y., mirė šeštadienį, rugsėjo 12-tą, Long Island College ligoninėj. Bus palaidotas rugsėjo 16-tą, 10 val. ryte, Šv. Jono kapinėse. Pašarvotas namie.

Paliko nuliūdime žmoną Elizabeth, sūnų William, ir tris dukteris: Nellie, Isabella, ir Amelia.

Mary Norusezwic, (Norris), 66 metų amžiaus, gyvenusi 404 Wythe Avenue, Brooklyn, N. Y., mirė namie, rugsėjo 11-tą. Bus palaidota ketverge, rugsėjo 17-tą, 10 val. ryte, Most Holy Trinity kapinėse. Pašarvota namie.

Paliko nuliūdime du sūnus, Adam G. ir Thomas A., dvi dukteris — Mrs. Chas. Bozinski, ir Mrs. Jos. Pechinsky, 7 anūkus ir 1 proanūką.

Abiejas laidotuves prižiūri graborius J. Garšva, 231 Bedford Ave.

Gėlininkystės Mylėtojams

Brooklyno Botaniškame Darže šią savaitę prasideda penki kursai, kuriuose mokina pažinti rudenines gėles.

Civilinių Apsigynimui reikia tiek daug visokių liuosnorių, kad neseniai išlavinta virš tūkstantis asmenų tiems liuosnoriams suregistruoti.

Miestui dar reikia tūkstančių liuosnorių, galinčių atlikti įvairias pareigas dienos metu. Šeimininkės galėtų tame padėti.

Liuosnoriam pirštų nuospaudų nutraukimui Brooklyne veikia 86 stotys.

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

OFICIALIS LDS OPTIKAS

UNION SQ. OPTICAL CO.
147 FOURTH AVE. Arti 14th St.
Akis Ištiria GYDYTOJAI
100 nuoš. unija šapoj
Telef.: GR. 7-7553
DETROITE: 2539 Woodward Avenue, 602 Hofmann Bldg.
N. SHAFFER, WM. VOGEL, Direktoriai

OPTICIANS

Lietuvių Kūro Kompanija

Įsigykite žiemai anglių, nes į rudenį bus sunkus anglių pristatymas į miestus

★

Mes taipgi aprūpiname aliejum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kuro reikalu prašome kreiptis:

•

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
196 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

STENGER & STENGER
OPTOMETRISTS

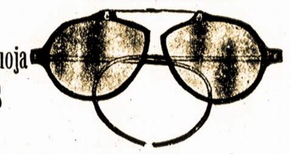

Išegzaminuoja AKIS — Pritaiko AKINIUS

Moksliniais būdais, gerais patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufiguruojame, padarome ir pritaikome akinius kada reikia.

394 BROADWAY • 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8342. BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsit Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 SOUTH 5th ST. BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

TYRUMAS DIDŽIULIAME BUTELYJE

PEPSI-COLA 5¢ REG. U.S. PAT. OFF.

Made only by Pepsi-Cola Company, Long Island City, N. Y.

DIDŽIAUSIA AMERIKOJ PENKTUKO VERTĖ

Authorized Bottler: Pepsi-Cola New York Bottling Company

THE Gift THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dirmavonės proga pirkite dovanas pas ROBERT LIPTON.

VERI-THIN RYTHM . . . Yellow gold filled case, 17-jewel Precision movement $33.75

MERCEDES . . . 14 kt. solid yellow gold case, 17-jewel Precision movement $42.50

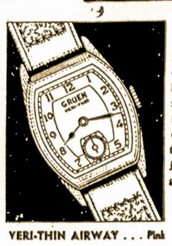

VERI-THIN AIRWAY . . . Pink or yellow gold filled case with Guildite back, 15 jewels . $29.75

Krautuvėje yra didelis pasirinkimas laikrodžių, laikrodėlių, deimantinių žiedų, auksinių ir sidabrinių daiktų ir daiktelių, kokių tik jums reikalinga.

DAIKTAIS IR KAINOMIS BŪSITE PATENKINTI

ROBERT LIPTON
701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
DŽIULERIAI yra gražiausios ir ilgiausia atmintinos dovanos

Dienraščio Laisvės
Koncertas
įvyks
Lapkr.-Nov. 8
Bus
LABOR LYCEUM
BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PARDAVĖJAI
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI